Ч. 104 (14.936). Львів, неділя 15. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою). 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Чи будуть зміни в Польщі?

Львів, 14. травня 1938.

Хоч питання міжнародного характеру займають все ще найбільше уваги на широкій вулиці, проте польська преса роїться також від поголосок на тему всяких можливих внутрішньо-польських змін. Каварняно-газетні сплітки й поголоски — це вже від ряду літ специфікум польського політичного життя: є вже в Польщі такі спеціялісти, які з деяких поголосок виводять саме протилежні висновки, а вже дійсно треба фахівця, щоб умів дійти до джерела політичної сплітки та відповідно до джерела оцінити її вартість. Фактом є, що в останньому часі знову збільшився рух на біржі польських політичних поголосок, і то таких, які предсказують зміни і малі і — найбільші.

Притокою до повені поголосок і пророцтв „цілком певних" уже „в найближчих днях" — була відома катовицька промова мін. Квятковського. Після тієї промови чули ми, що п. Квятковський стане на чолі нового уряду та що буде зовсім занехана спроба монопартійної системи, зроблена з ОЗОН-ом (формально ніколи таких амбіцій ОЗОН-ові не признавали, але фактично, при виключенні всіх інших політичних партій від впливу на хід державних справ і від користання з державних фондів та апарату — ОЗОН чейже на таку ролю відразу компетував: інакше і не булоб змислу розводити такої шаленої агітації за декляраціею полк. Коца, розліпленої у 5 міліонах афішів!). Замість безпартійної системи, в якій період організації ОЗОН-у простягається щораз дальше, має (чули ми) прийти міжпартійна консолідація, себто признання іствуючим політичним партіям їх первісного значіння співвирішного чинника, очевидно — не з часів т. зв. партійницької соймовлади, а з часів напр. великого міжпартійного замирення у 1920 році, з тою ріжницею, що тоді на чолі такого порозуміння стояв партійний політик — Вітос, а тепер стояв би муж довіря президента. Конституція мала зберегти надалі свою силу і ніхто її не рухав би, зате, згідно з заявою п. Квятковського про „плинкі елементи", мала прийти зміна виборчої ординації, нові вибори і взагалі — демократизація режіму, як автоматичний наслідок співпраці зі старими політичними партіями. Але після промови у Катовицях прийшло — як відомо — інтервю у „Газеті Польскій", в якому п. Медзінський так пообчімхував попередню заяву віцепреміера з виразних політичних натяків і самою стилізацією своїх запитів так всю декляpацію п. Квятковського замотав та затемнив, що люди перестали казати про заповідь змін та вели далі дискусії на тему — внутрішніх польських ігор та розрахунків.

Черговою притокою до повені політичних поголосок стало призначення сенатором проф. Бартеля, пятикратного преміера з післятравневих часів і безперечно найбільшої політичної індивідуальности у галерії діячів, що пересунулись на передових державних становищах за останніх 13 літ. Тепер чуємо, що осередком уваги варшавського Замку не є справа зміни уряду, а справа багато важніша: **черговий вибір президента.** Проф. Бартель, мовляв, як давній особистий приятель през. Мосціцького, має стати тим мужем у сенаті, який на його те-

Мексик зірвав дипльоматичні взаємини з Великою Британією.

УРЯД ЗЛ. ДЕРЖАВ ЗАНЕПОКОЄНИЙ.

Минулої ночі мексиканський уряд рішив зірвати дипльоматичні взаємини з Англією: він відкликав свого посла з Льондону і замкнув британське посольство, передаючи його архіви британському генеральному консулятові.

Повідомляючи про те британського посла, мексиканський міністр закордонних справ пояснив, що його уряд поступив так з огляду на неуступчиве становище Льондону у справі вивласнення копалень нафти, що належали до британських товариств.

Безпосередньо перед тим Мексик виплатив Англії 379.000 пезет як рату відшкодування за втрати, що їх потерпіли британські громадяни підчас мексиканської революції 1919—20 рр.

Ця подія занепокоїла американські урядові кола, які бояться, що тепер не легко буде полагодити також претенсії американських нафтових товариств.

Зокрема Вашинґтон найшовсяб у немилому положенні, якщоб Мексик звернувся до нього з проханням, перейняти охорону мексиканських інтересів в Англії.

Новий адміністративний устрій Румунії.

ФАКТИЧНА ЛІКВІДАЦІЯ ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ САМОУПРАВИ.

У Букарешті оголошено проєкт нового адміністраційного права, що його предложено до підпису королеві.

Державу поділено на 7 провінцій з осередками у Крайовій, Букарешті, Кишиневі, Яссах, Брассові, Клюжі та у Тімісоарі; Буковину прилучено до яської провінції.

Провінції діляться на повіти, повіти — на громади; сільські громади збірні.

Дорадчим органом ґубернаторів провінцій будуть провінціональні ради, що будуть рішати лиш у фінансових справах. **Громадські ради, зложені з 3—12 виборних радних (священники, учителі, лікарі) будуть збиратися 2 рази в рік на сесії не довші як 5-денні; вони могтимуть радити лише над справами, що їх предложить голова громади. Цього останнього іменує державна влада.**

Польсько-литовський договір про водну комунікацію.

У пятницю парафовано у Ковні польсько-литовський договір про водну комунікацію. Польська делеґація вернулась самоходами до Польщі.

Завдяки тому договорові Німан набере великого значіння для вивозу дерева і льону через Клайпеду. Навіть дотепер, коли польсько-литовський кордон був замкнений, Німан стояв між ріками польської держави на другому місці щодо скількости сплавлюваного дерева.

рені висловлюватиме погляди президента; проф. Бартеля теж нібито през. Мосціцький намічує як свого кандидата на свого наслідника, користаючи з права 3-ої точки 16. статті конституції з 23. квітня 1935. Очевидно, що це ще дуже й дуже довільні комбінації. Але колиб дійсно дійшло до того, що після подвійної каденції през. Мосціцького президентом републики став би політик типу проф. Бартеля, то булаб це найбільша суттева зміна у Польщі, більша зміна, ніж навіть ухвалення квітневої конституції та виборчої ординації з 8. липня яка трапилась від травневого перевороту, — 1935, бо ці дві останні зміни були радше тільки формальним завершенням раніш уже істнуючого фактичного стану (відмова всякого практично-політичного значіння політичним партіям та закріплення влади за санаційним табором).

Чому вибір президента має у Польщі таке величезне політичне значіння і не є тільки формальністю, як напр. вибір президента у Франції чи зміна на монаршому престолі в демократичних державах типу Анґлії, Бельгії, Голяндії і скандинавських держав, — про це каже зміст нової конституції: таких величезних прав, що їх на підставі квітневої конституції має польський президент, не має ніодин з пануючих сьогодні конституційних володарів! Коли конституція каже, що „в його особі скупчується **одностайна і неподільна державна влада**“, то це не пуста фраза. Уряд, сойм, сенат, збройні сили, суди і державна контроля є „під зверхністю президента Річипосполитої“, президент є „надрядним чинником у державі“, президент **„згідно з своєю думкою“** („ведлуґ свого узнання“) **іменує голову ради міністрів,** скликує і розвязує сойм та сенат, відкриває, відкладає і закриває соймово-сенатську сесію, **є зверхником збройних сил,** репрезентує назверх державу, **рішає про мир і війну,** заключає і **ратифікує умови з іншими державами,** обсаджує підлеглі йому державні установи. Зі спеціяльних прерогатив треба згадати, що це **президент призначує та звільняє головного вожда і генерального інспектора збройних сил,** що президент може ставити міністрів перед державний трибунал, та що президент за свої урядові акти **не є перед ніякою інстанцією відповідальний.** На нім „лежить відповідальність супроти Бога й історії за долю держави.“ Коли президент Мосціцький за нової конституції майже не змінив свого попереднього підходу до найвищої в державі почести, яку він займає, як саме до почести, задовольняючись головно репрезентаційними функціями, — то можемо собі уявити, як було би інакше, колиб прийшла на те начальне становище людина, яка користалаб у буквальному розумінні і по суті зі своїх прав та компетенцій, та ще й людина такого особистого й політичного темпераменту, з таким маркантним суспільно-політичним обличчям, як проф. Бартель!

Цікава річ: серед найріжнородніших поголосок та спліткових комбінацій — одна повторюється постійно і не сходить з черги розмов: **поголоска про зміну виборчої ординації.** Поголоска про передтермінове розвязання сойму і нові вибори то вириває, то затихає. Вяжуть цю справу м. і. також зі справою елекції президента, бо — мовляв — важко таку велику річ, як вибір президента, узалежнювати від законодатних устатнов, які булиб цілком невідомою величиною і тому краще вже з оцим соймом і сенатом перечекати вибір президента (вибір нового президента має відбутись за рік — каденція сойму минає восени 1938 р.). Але ніколи не чули ми ще поголоски у звязку з якоюнебудь концепцією внутрішньо-політичного укладу, щоб теперішня виборча ординація зберегла і надалі свою силу! Всі завжди признають, що на цьому відтинку мусить прийти зміна: це не тільки кардинальна вимога всіх до одної опозиційних польських і непольських політичних партій у Польщі, але й думка поважної частини нинішнього ОЗОН-у та численних діячів, що стоять при кермі влади; недвозначно вказувала на це згадана промова віцепреміера Квятковського.

Таким робом стоїмо перед такими чи іншими, а проте поважними внутрішньо-політичними змінами в державі. Є всі дані думати, що на поголосках дійсно не скінчиться. Бо сам факт, що поголоска невтомно й безупинно вертається до предсказування змін, — вказує на їх життєву потребу, — на те сутнє підложжя звичної якоїсь політично-устроєвої провізорії, яку можуть закінчити тільки поважні зміни.

ік.

—o—

Наради Малої Антанти.

Букарешт, 12. травня 1938.

Мальовнича Сіная знову гостила представників малоантантських держав та майже всіх дипльоматів акредитованих у Букарешті.

Цьогорічна стріча Стоядіновича, Крофти та Комнена викликала чимале зацікавлення заграниці, бо відбулася вона після прилучення Австрії та підчас поїздки Гітлера до Італії. Заграничка преса, особливо німецька та італійська, відносилася до солідарности малоантантського союзу критично, а подекуди й неприхильно. Тож тепер мали представники малоантантського союзу нагоду доказати, що хоч між ними бували часом розходження в тактиці або особистих поглядах — то тепер вони щезли під натиском останніх подій.

Особливе значіння мали наради у справі визнання італійської імперії, дальшого наближення до Мадярщини, спільної політики супроти меншин, співпраці в Лізі Націй та майбутнього правного порядку на Дунаю. Виданий комунікат запевнив, що у всіх тих справах прийшло до повної однозгідности.

Очевидно, що скупий зміст такого урядового комунікату не може задовольнити і тому варто пошукати за доповненнями серед румунських політиків та журналістів.

Наприклад, одна справа, про яку не видали ніякого вияснення, але яка дуже зацікавила дотичні кола — це прилучення Австрії. Не зважаючи на те, що в ній криються всякі немилі моменти, можна оцінити цю „великодну несподіванку“ під деяким оглядом і додатно. А саме, прослідивши її обективно, треба признати, що прилучення Австрії поклало остаточно край справі Габсбурґів (дуже дразливе питання, особливо для Чехословаччини) та осідкові ріжнобарвної демократії — читай перелицьованого комунізму — Середньої Европи. Крім цього прилучення Австрії створює нові можливости економічної співпраці в дунайському басейні. Інша річ, що тут Чехословаччина може мати неодно застереження... Але Югославія, наприклад, приняла несподіване німецьке сусідство із зрозумілим захопленням (послаблення хорватського ірредентизму, збільшення торговельних оборотів та зрівноваження італійських впливів).

Румунські урядові кола відносяться до цієї зміни покищо стримано й вичікують її формального вияснення в Женеві.

Треба теж підкреслити, що представники малоантантського порозуміння найшли спільну мову у справі правного порядку на Дунаю. Відомо, що Німеччина відтягнула обох своїх представників з Міжнародньої Дунайської Комісії, а по прилученню Австрії відтягнула й її представника. Крім цього виповіла вона осідок „Міжнародньої Дунайської Комісії“, що досі був у Відні. Розвязка дунайського питання буде темою теперішніх нарад у Римі й тому передчасно було вирішувати її без точних відомостей із Риму та перед засіданням Ліги Націй.

Не менш цікаве питання — дальші взаємини з Мадярщиною. І з одного і другого боку замітний оптимізм. Можна навіть сказати, що започатковані переговори між представниками Малої Антанти і Мадярщини дійшли до конкретних висновків: однозгідність у засадничих справах. А ці засадничі справи — це визнання загально принятої формулки ненападу та рівноправности у зброєнні.

З трудноцами стрічається інтерпретація 47-ої статі тріянонського договору (охорона мадярської меншини). Як довідуємося, то спірний є передусім спосіб переведення тієї охорони. З одної сторони домагаються перевести цю охорону ефектовно, та без дальших сплінень, а з другої сторони є деякі формальні застереження щодо вмішування сусідньої держави у нутрішні справи, якими є питання меншин. Не виключене, що остаточно прийде до полагоди цих досі відкладаних справ, але це вимагає обопільних уступок. Серби не забули дотеперішньої підтримки „усташів“, чехи — [illegible] про спільний мадярсько-польський кордон і румуни ревізіоністичної пропаганди. Чи мадяри схильні до необхідних уступок — це покаже найближча будуччина. Покищо вони радіб поєднати покращання загального становища своїх земляків, що живуть по сусідних державах.

Так Мала Антанта стала знову актуальним чинником рівноваги Середньої Европи, дуже схильним до співпраці з її новими провідними силами, і при цьому все ще вірним членом Ліги Націй.

ом.

„Росія, Росія, Росія моя!“

Усе на світі відбувається за якоюсь чергою.

Була на совітській Україні черга на сатрапа з Москви, Лазаря Кагановича. Мав він за завдання переконати окуповану вже декілька років Україну, вбити їй у голову, що Україна ця є Українська Совітська Соціялістична Республіка і як така мусить перебувати у складі СССР, що думати про якусь іншу концепцію — це єресь, це гріх, це злочин. Та на черзі були такі часи, що про все це можна було говорити, дебатувати, навіть дискутувати.

І здавалося сатрапові тоді, що слід тільки знищити „ворога“ — усіх цих ще дореволюційних українців, усіх петлюрівців, і все піде добре, совітська Україна позбудеться всяких єресей. Але коли з цього переконування нічого не вийшло, коли окупована Україна не тільки не позбулась всяких єресей, а навпаки вибухнула майже суцільним селянським повстанням, надійшла черга на новий курс: вислали на Україну нового сатрапа, Павла Постишева. Цей мав за завдання зробити з Української Совітської Соціялістичної Республики „невідемну частину“ СССР, зробити це за всяку ціну.

Нескомплікована дуже людина був цей „Павел Петрович“: був у нього єдиний плюс — собача відданість самому „вождові“ і був у нього єдиний мінус — велика пристрасть до всіх без винятку алькогольних напоїв. Ну, можна сказати, добродушна людина був цей „товариш Постишев“, так, так... Знав він добре, що треба передусім знищити всіх „ворогів“. Правда, це розуміння набирало все ширшого і ширшого діяпазону: до всіх цих невдоволених петлюрівців приєднались ще скривджені до непартійних націоналістів — партійні націоналісти (і всі вони на один лад!). Але зрозумівши добре, що требаж бити цю націоналістичну наволоч, винищивши добру кількість цієї наволочі „Павел Петрович“ був настроєний дуже добродушно, він відчув, що „український народ“ справді любить його, Павла Петровича, і всі совітські і партійні діячі, українці з походження, віддані йому, Павлові Петровичу. [illegible] муж не дозволити їм дечого — хочуть [illegible] вити „Тараса Бульбу“, хай виставляють, [illegible] поставити памятник Шевченкові у Києві, [illegible] ставлять, хочуть видавати українські [illegible] хай видають!...

І навіть іноді по декількох пляшках з [illegible] варишем Балицьким“ (цього не переконали) [illegible] вел Петович завжди в українській [illegible]

заводив українську пісню (не було тільки на жаль ні голосу, ні слуху), добродушно навіть сміявся, коли його називали гетьманом України... аджеж своє зробив — УССР стала „невідємним форпостом" СССР!!.. А тут раптом у цьому „невідємному форпості" виявилось таке, що і Постишева з Балицьким викинули з України до всіх чортів, і вкінці сам чорт не міг розібрати, а хто-ж тут не „ворог"!!

Надійшла черга на Станіслава Косіора. Треба було рятувати ситуацію. Отже разом з Ізраїлем Леплевським вирішили вони, що краще заарештувати невинного, ніж не заарештувати винного, отже арештували всіх, а діяпазон „ворогів" поширився до того, що всі українці з походження, старші від 20 років — „вороги"... Не помогло!...

І на черзі стала висилка на Україну нового сатрапа „товариша Нікіти Сергеєвича Хрущова"... Цей мав за завдання переконати сепаратистичних українців, що по суті нема чого і „сепаратничати", бо Росія й Україна це-ж те саме... Людина, безумовно розумніша від своїх попередників, не даремно сидів перед цим на фотелі першого секретаря московського партійного комітету, Хрущов вирішив триматися нової тактики. Взявши собі за помічника по лінії державної безпеки Успенського, Хрущов заказав йому триматися тихо і непомітно, арешти нібн припинилися, але почалося нове...

На травень припадає 750-ліття „Слова о полку Ігоревім"... А хто саме створив це „Слово"? Мовчите? Так ось знайте: „Слово о полку Ігоревім" створив „геній великого російського народу"... Тому і святкувати його будуть у Москві!... Тому і перекладатимуть його з давньої російської мови на мови чувашську, узбецьку, жидівську, українську, тощо!... І в Москві зявляються наукові розвідки на тему „повстання київської Русі в XI—XII. століттї", Київ, Суздаль, Москва"... Про який-же сепаратизм на Україні можна говорити з такого становища, це-ж протирічить цілком історії!!.. Правда, все це довелося позичити з протрухлявілих підручників Іловайського з часів царату, та хто з молоді їх читав, а це-ж для молоді призначене!!..

А крім цього... у Києві будують памятник Пушкінові, у Полтаві Короленкові, видають на Україні у великій кількости примірників твори російських письменників, тепер йде не про мову, тепер треба прищепити молоді на Україні симпатію до російського народу, до його культури, до його історії. Не в тому тепер річ, що фільми на Україні демонструють з написами у російській мові, але що зміст цих фільм або загально совітський, або російський. З 80 фільм, заапробованих до 1938-го року тільки одна (дослівно) торкається України — це „Сорочинський Ярмарок", але продукуватимуть її у Москві. У періодичній пресі на Україні в українській та російській мові пишуть про Волкова-„родоначальника російського театру", присвячують статті і розвідки роковинам російських поетів і письменників: Маяковського, Чернишевського, Гаршіна. А як і згадують українських, наприклад Коцюбинського, то значно більше місця присвячують його взаємовідносинам з Горким і самому Горкому ніж ювилятові.

Звертають особливу увагу на святкування, на спомини деяких історичних подій давньої Росії, що можуть імпонувати молоді: прославляють так зване „ледове побоище" — перемогу Олександра Невського над німцями, створюють культ Суворова, Кутузова та інших давніх російських генералів переможців..

У цьому випадку не говоримо про Росію, ми говоримо, що про все це говориться і пишеться на Україні, навіть українською мовою. Радіо передає цілі уривки з „Войни і мира" Л. Толстого, арії з відповідними коментарями з „Івана Сусаніна" — колишньої „Жизні за царя" і все це в такій привабливій для молоді формі. Як і чому після всього цього має зявлятись серед української молоді сепаратизм, чи не зявиться, навпаки, у неї бажання вважати себе не тільки совітською, але й російською...

Але все це так мовитиб пропаґанда, агітація... Та є й конкретніші, реальніші заходи.

Дня 23-го квітня ц. р. рада народніх комісарів УССР і ЦК КП(б)У, маючи на увазі, що „викладання російської мови у школах України поставлено цілком незадовільно черев підривну роботу буржуазно-націоналістичних елементів, які пролізши до радянського і партійного апарату і до органів народньої освіти, прагнули зірвати проведення ленінсько-сталінської національної політики і підірвати братерську єдність українського народу з російським народом", ухвалила закон про обовязкове навчання російської мови у школах і вищих наукових заведеннях України. Тобто по суті ухвалив цей закон Хрущов, як перший секретар ЦК КП(б)У і вірний його ставленник Коротченко, як голова ради народніх комісарів УССР. Минули на щастя часи, коли цю посаду мав такий „ворог народу", як Любченко, що з піною в роті нахабно виступав проти заведення навчання російської мови у нижчих клясах українських шкіл.

Цим законом заводять навчання російської мови 4—5 годин шостиденного тижня по всіх школах, починаючи з початкової аж до інсти-

М. РУДНИЦЬКИЙ. 5

Україна на Мировій Конференції.

(Elie Borschak: L'Ukraine à la Conférence de la Paix (1919—1923). Paris 1938, p. 188. Editeur Paul Hartmann, 11, rue Cujas.).

(Докінчення).

Хто хоче зрозуміти труднощі українських делегатів у Парижі 1919 р., повинен уявити собі, що самі слова „Україна" та „український" були там новиною, за які треба було боротися. У 1910 р. мене як студента-українця показували французи професори та вчені чужинцям, як єдиний живий зразок такої нації у Сорбоні. Французи не мають національних „парті прі" (упереджень), але фактично вся преса та впливові кола залишалися в українській справі під московським впливом.

Відомо, яку ролю грають у політиці особисті звязки. Коли я когось знаю довгі роки, ще й з ним приятелюю, вірю його звичайному запевненню більше, ніж сто писаним доказам незнайомого, ще й ворогові мого приятеля. Українці в Парижі не мали ніяких особистих звязків ні в офіціяльних колах, ні у пресі. Новики на чужому ґрунті, не могли їх мати. Вони не розуміли французького духа і не були підготовлені до розмов із чужинцями. І досі в нас не розуміють діячі, що корисно можна розмовляти з чужинцем тільки тоді, коли вміємо наблизитися до його психіки і обертатися у сфері його ідей, якими він насвітлює світ та події.

Українське пресове бюро в Парижі було зразком загумінкового примітивізму і воно зїдало великі гроші тільки на те, щоб за них міг добре жити його директор, наївно-хитрий землячок. Голову української делеґації треба було переконувати, що довга фіолетова витерта краватка не підходить до „шлюсрока", а анархіст М. Лозинський був гордий, коли до шлюсрока взяв жовті півчеревики, широку панаму та грубу палицю. Наш заслужений, повний знання історик С. Томашівський був взагалі людиною, що не вміла з ніким працювати і при першій зустрічі з чужою думкою створювала огнище сварок і конфліктів. Хто дивився з боку на дипльоматичні заходи деяких наших політиків, міг часом зідхати з полекшою, що вони не вміють мови і що чужинці, на щастя, не можуть почути всіх тих наївностей, якими вони хотіли їх „переконувати". Памятаю, як раз французи вийшовши після доброї вечері від графа Тишкевича реготалися на вулиці з одного дипльоматичного арґументу симпатичного аристократа: мовляв, на Україні і досі по сільських хатах висить портрет Наполеона — таку популярність залишив там „бог війни" від часу свого останнього походу на Москву!

Які гроші проглинула париська делегація про це мабуть ніхто ніколи не довідається; тільки члени інших таких місій можуть собі це уявити. Париська делеґація приїхала у Париж без підготови, без матеріялів, з голими руками. За ввесь час свого урядування вона не подбала, щоб якийсь визначний чужинець, добрий знавець нашої справи написав поважну обєктивну книжку про Україну. Твори земляків — якісь брошури та статті, живцем перекладені, не могли мати ніякої вартости, навіть якби вони були справді цінні з публіцистичного чи наукового погляду.

Становище перших українських представників на чужині було важче, ніж усіх інших, бо те враження, яке вони робили на чужинцях рішало часто про погляд чужинців на всю нашу культуру. Коли д-р Евген Петрушевич вибрався сам до Льондону після програної галицької справи на Мировій Конференції, наш один інтелігентний земляк вихований в Америці, порозмовлявши з ним там уперше, сказав до його помічників: „Змилуйтеся! Коли бажаєте добра нашій справі, сховайте його, нехай англійці його не бачать! Коли таку людину без волі та одної ясної думки „вибрали" диктатором, то як виглядають усі інші!"

А проте наші урядові осередки висилали на відповідальні становища дипльоматів людей, які не тільки не знали чужих мов, але часто не мали мінімальних даних, щоб розуміти чужу культуру. Голова української делеґації в Парижі, Сидоренко, мав при собі щонайменше половину земляків, які були пересвідчені, що не вони можуть чогось навчитися від французів, а французи повинніб учитися від них, бо вони знають останні резолюції конгресу своєї партії.

А проте ми мали на чужині дві-три одиниці, які могли були покермувати справою зовсім інакше. Іван Петрушевич нпр., довголітній англієць і канадієць, що володів англійською та французькою мовою, стовідсотковий джентлмен і дипльомат міг би був сам зробити серед англійців більше, ніж ціла делеґація, якби йому були дали відповідні уповноваження. Тимчасом

тутів і університетів з тим, що російську мову треба засвоїти цілком добре. Для цього треба скласти російські підручники, книги для читання, методичну літературу, дитячу літературу, ясно, все російською мовою. Треба підготовити на 1-го вересня 1938-го року висококваліфіковані кадри викладачів російської мови і літератури. Літні вакації треба використати для масової перепідготови вчителів щодо російської мови.

Як бачимо, „Нікіта Сергеевич" поставив собі справді поважне завдання: усіма засобами перетворити українську з походження молодь на патріотично настроєну російську з освідомлення.

Та чи можна виконати таке завдання?!

Кажуть, що історія недобра вчителька... ні історія добра вчителька та тільки недобре її вчаться! Бо якби добре її вивчити, то можнаб довідатись, що ця історія не знає прикладу цілковитої національної асиміляції, примусового перетворення одної нації на іншу... Можна на деякий час купити інтелігенцію, одурити народні маси та все це тільки на деякий час і, як випростовується зігнута сталь, так ця нація обтрусить з себе все це невластиве, все це штучне, все це неприродне у свому неминучому відродженні!..

Чи є ще яскравіші приклади, як, скажім, Ірляндія чи й сама Україна?!..

Нація по відродженні ламає штучні державні перегороди. Пригадаймо хочби національне обєднання німців, але ті самі німці не мали-ж змоги зденаціоналізувати польську націю чи таку невелику як лотиська!...

Слід булоб „Нікіті Сергеєвичу" не забувати про такі історичні приклади. Можливо, що прийде ще черга на нового сатрапа для совітської України з якимсь новим курсом... Та прийде черга і на випростування національної української пружини тепер тільки зігнутої...

Гл. Л.

Ставропіґія в дзеркалі останніх Заг. Зборів і власного звіту.

II.

На основі друкованого звіту Ставропігії (за час від 1/I. 1937 до 31/XII 1937 р.) маємо нагоду зробити ось-такі мериторичні замітки:

Членів Інститут має 195. За останній рік померло членів 6, приняли нових 7. Удержання такого „статус кво" йде по лінії політики пануючого в тій установі кляну, для котрого збільшення числа членів означає зайві клопоти і небезпеку, а вишукання нових членів, котрі хотілиб піддержувати його сліпо, стає небивалою штукою.

Урядовців звіт подає двох: пп. Турянський і д-р Ваврик. Та на іншому місці згадує ще „хранителя" музею п. Бендасюка. Чи це також „чиновнік" чи тільки член Ставропігії і як також сповняє вложені на нього обовязки, цього зі звіту не второпати.

На церкву, удержання й обслуга котрої — це найперша ціль Ставропігії, „правлящій Савет" видав аж 3.741 зол. 91 сот. на 88.285.30 зол. всіх розходів! Зате добився такого великого успіху, що міністерство віроісповідань зарядило зняти з вікон церкви вітражі, вставлені невтомними заходами адміністратора церкви о. кан. Лопатинського.

Зі звіту довідуємося ще, що в бібліотеці й архіві є між іншим 158 штук старовинних рукописів, 306 старопечатних книг, 896 грамот, актів та оригінальних писем, 280 старовинних копій документів і т. д. Та одночасно з того самого звіту бачимо, що користати з тих архівальних скарбів є для дослідників у практиці майже неможливо, бо музей відчинений тільки 4 години тижнево (у вівтірки і пятниці від 10—12 год.). Дослідник, котрий бажав би переглянути тільки згадані найважніші документи, витрачуючи на кожний з них тільки по дві години, мусів би присвятити на це шість літ...

Звіт подає, що музей Ставропігії „пріобрел дований архів старейшева на Галіцкой Русі после Ставропігії О-ва „Галіцко-Русская Матіца" у Львові. За яку ціну, не сказано. Якщо за цей архів заплатив грішми, то це мало би свою вимову. „Гал.-Р. Матица" має свій дім і не проявляючи майже ніякої діяльности (раз на кілька літ видає „Сборнік"), дозволяє завдяки свому невеличкому майну вести марне біольогічне животіння двом чи трьом людям. Як усі москвофільські установи задовжена, вже давно стала віч-у-віч катастрофи. Її архів, що міститься мабуть у двох шафах, не спричиняв великих видатків на свою консервацію. Отже купно цього архіву Ставропігією мало би значіння підтримки загибаючої установи. Якщоб знову повірити беззастереження датам звіту, то підтримка на всякий випадок булаб дуже мізерна, бо гльобальну суму видатків на музей звіт подає (в розділі 5. — „Музей") на 5.265.72 зол. (В „касовом атчоте" 5.719.47 зол.! — Таких „недотягнень" находимо в „атчоте" більше).

Зрештою матеріяльне положення самої Ставропігії невідрадне. Підтримка безнадійної „Защити Землі", аренда друкарні і т. д. довели до того, що в цьогорічному звіті „правящій Савет" мусів уже виказати в пасивах довги на 143.169.16 зол. — крім незаплачених податків від нерухомостей за 1937. р. у квоті 3.197.19 зол., отже разом 146.366.35 зол. Дай Боже, щоб найближчий звіт не приніс нам ще нових несподіванок!

Славна ставропігійська бурса, що її кілька літ тому вже навіть зовсім замкнули і вихованців цедували бурсі „Народнього Дому", завжди ще в стані занепаду. Тепер має 38 вихованців, котрі платять місячно по 10—40 зол. Інститут доложив від себе 6.815.13 зол.

Видавнича діяльність обмежилась до видання другої частини ювилейного „Сборніка" у „Временнику" (ст. 178, 8°), Церковного Устава на 1938 р. (ст. 32, 8°) і д-ра Шараневича „Ruskie Muzeum Instytutu Stauropigialnego we Lwowie" (ст. 14, 8°). На всі ті видавництва видаткували... це не так легко дізнатися зі звіту, по даним на ст. 10, у розділі „Іздательство" 2.089.00 зол., — по „кассовому атчоте" 1.706.15 зол., при чому в пасивах за два перші з тих видавництв фігурує ще квота 1.842.50 зол., хоч „кассовий атчот" у приходах „іздательства" виказує позицію 4.512.85 зол.

Подібна морока і з „Кніжним магазином". Хоч у звіті дістав він окремий розділ (10-ий), то в „Кассовом атчоте" є окремі позиції під „Кніжная" й окремі під „іздательство" (маґазін). Та в 10. розділі зазначено, що всі книги продають у книгарні „Слово" і що тих книг продали там у 1937 р. за 6.040.26 зол. Зате „кассовий атчот" виказує в приходах рубрики „кніжная" 1.741.19 зол., без ніяких розходів. Не беремося розвязувати такий ребус, як можна вести „кніжную" взагалі без ніяких розходів.

Найсимпатичніше виглядає переплетня. Бідний Цюман уже від літ платив, що мога, а вкінці в цих часах важкої скрути не дав ради і попав у суд. Справді іронія долі...

Ставропігія дістала до своїх клопотів ще один новий, а саме „попечительство" фондації ім. А. Ясеницького. Покищо випозичила цього фонду 6.500 зол.

Майно Ставропігії оцінює звіт на 1,631.435.15 зол. З цього на нерухомости зараховано 963.024.40, фондації ім. Ясеницького 32.055.78, уладження домів, льокалів і церкви 98.495.94, друкарські машини 48.060.39 та окремо типограф 22.867.36 (про цей типограф, що має вже свою історію, сказано в розділі 7, що він виплачений „целіком", а в пасивах фігурує позиція „остальное за тіпоґраф" 637.74 зол.), книги 434.923.94 зол. На нашу думку вартість книг сильно переборщена. Коли книг продано в останньому році за к. 6.000 зол., подібно як і в попередньому, а звіт зазначив, що „спрос на кніґі бил очень слаб" — то при такому темпі торговлі на продаж цілого запасу треба би к. 80 літ. Та яку вартість матимуть ті книги по стількох роках?

Головне джерело доходів Ставропігії — це прихід з нерухомостей. Він поданий у „Кассовом атчоте" на 57.026.92 зол., та з розділу II. („Дома") бачимо, що тут зараховані чинші за дарові кватири (священників, дяка, канцелярії, бурси, музей, котрі мають свої окремі конта) в квоті 10.583.03 зол. Отже не знати, чи у видатках виказаних у звіті на удержання, міститься така належність за даровий чинш, чи у видатках на церкву 3.741.91 зол. є порахований такий чинш за мешкання для священників, дяка і канцелярію. Цікаво булоб це знати. Дійсний дохід з чиншів був 46.443.89 зол. при видатках на адміністрацію і ремонт 23.787.51 зол., отже чистих 22.656.38 зол. — В пасивах виказана кавція „квартиранта" якогось Сільбершлаґа. Невже такий „русскій греко-католик"?

Другим найповажнішим джерелом доходів Ставропігії повинна бути друкарня. Та вона виказала в останньому році знову втрату (прихід 3.185 зол., розхід 4.979.93 зол.). Стан мусів поступовими кроками ставати катастрофальним, бо машини і черенки разом з останньо закупленим типографом постійно зуживаються, чинш за аренду ані в приближенні не вистачає на амортизацію вложеного на них капіталу, не кажучи вже про змогу закупити нове друкарське приладдя, передовсім більше новітне, необхідне для більшого підприємства, як напр. хіноти. Це „Fluch der bösen Tat" занедбання вишколити собі своїх власних фахівців та працівників, що був один з головних обовязків Ставропігії, з одного і витрата часу та праці на „велику політику" з другого боку. Цю знану вже сторінку пригадаємо з огляду на зміни, які там у друкарні зайшли останніми часами. Свого часу Митрополичий Ординаріят у Львові хотів арендувати друкарню і давав 225 долярів місячного чиншу, при чому чинш мав бути платний

він мусів як звичайний урядовець слухати людей, які почувалися на англійському острові більше здезорієнтовані, ніж булиб почувалися із своєю примітивною психольогією на Полінезійських островах.

Наші селяни у боротьбі з німцями могли на рідній території вживати власних засобів стратегії; наші дипльомати не могли вживати на чужині таких рідних засобів стратегії, бо поводилися на зовсім чужому терені. Забагато з них і то занадто часто мали переконання, що звичайний здоровий розум вистачає у справах які треба було добре знати. Домагаючися прав для власного народу, вони здебільша не цікавилися історією та сучасністю тих народів, серед яких жили. Переконані у всесильности власних аргументів, вони не мали навіть першої передумови, щоб зрозуміти чужинного розмовця — хисту відчувати чужу психольогію та цікавитися чужою культурою.

Воєнні та революційні події поставили Україну у конфлікт з Росією та Польщею. Французи, англійці та американці, що сиділи за столами Мирової Конференції, як і ті всі, що витворювали після закінчення війни „мирові настрої" в Европі не сміли відчути відразу непримирної ворожнечі українців супроти своїх слявянських сусідів. Дипльомати начинені боєвими фразами, не мали що робити в атмосфері, де обовязувала беззастережна пошана для чужої культури, навіть політично найбільше ворожої. У тяжких хвилинах, коли треба бодай було затиснути зуби, замість усміхатися вони залюбки хотіли показувати свої зуби, дарма, що як дипльоматичні немовлята ще їх не мали.

агори, та зобовязувався закупити нові машини, котрі по 10 роках мали перейти на власність Інституту. Але за справою п. Гулли Збори відкинули цю оферту і друкарню винарендували п. Медицькому за місячним чиншом 200 зол., платних у ратах місячних, при чому Ставропігія закупила на власний кошт необхідне друкарське приладдя, передовсім „типограф". П. Медицький взяв собі спільника п. Тиктора і такий стан був аж до грудня 1937 р., коли п. Медицький уступив і п. Тиктор опинився в ролі єдиного арендаря друкарні. Звіт подав також на вічну памятку деякі подробиці ґенези цього славного договору між п. Тиктором і Ставропігією. „Договор был оформлен синдиком Інститута д-ром Михаилом Крыжановским и закрѣплен соотвѣтствующим актом у нотаріуса Зиновія Копыстьянскаго". — Умовини аренди: чинш за льокаль 400 зол. місячно і за зужиття машин та інвентаря також 400 зол. місячно. П. Тиктор складає кавцію 7.000 зол. (У звіті не відмічено, що зложив). Речинець аренди три і пів років, „расторженіе" договора може прийти вперше після півтора року, потім що пів року. Умовини аренди очевидно корисніші, ніж з п. Медицьким, та річний чинш 9.600 зол. не стоїть у ніякій пропорції до заподаної у звіті вартости арендованого обєкту, машин та інвентаря (70.927 зол.) і втрат з постійного їх зуживання.

Назагал цілий звіт робить гнітуче враження та насуває якнайбільш песимістичні рефлексії щодо майбутнього установи

Українська католицька академічна молодь

НА МІЖНАРОДНЬОМУ ТЕРЕНІ.

Товариство студентів українців католиків „Обнова" у Львові гуртує коло себе щораз-то ширші кола української молоді так, що стало нині одною з поважніших клітин нашого студентського життя. Та побіч своєї інтенсивної праці внутрі, про що ми вже нераз писали, Товариство веде дуже корисну працю на міжнародньому терені, як член Міжнародньої Федерації студентів католиків цілого світа та член Всеславянської Федерації католицьких студентів та інтеліґентів „Славія Католіка".

В днях 30. квітня та 1. травня ц. р. відбувалося зібрання Міжфедеральної Ради „Пакс Романа" у Ліхтенштайні, маленькій країні між Швайцарією та бувшою Австрією, як гість князя-реґента та краєвого правління. У Міжфедеральній Раді, що є немов поширеним виділом тої великої всесвітньої федерації, зложеної із близько 50 союзів ріжних народів усіх частин світу, мають право участи крім 14-членної Екзекутиви, зложеної частинно із старших приятелів акад. молоді, також по одному представники всіх здружених національних союзів. У теперішнім укладі українці мали право до двох делеґатів, а саме: представник „Обнови" та особисто проф. д-р Микола Чубатий, що є членом Екзекутиви тої всесвітньої установи, як директор Підсекретаріяту для східних справ „Про Орієнте". Українців на цьогорічній Міжфедеральній Раді заступав проф. М. Чубатий. Участь у ній взяли представники к. 25 европейських федерацій; не було, ясна річ, представників далеких країн, як Америки англьосаської і романської та Азії, що звичайно беруть участь тільки в річнім Конґресі.

Із звідомлення Генерального Секретаріяту виходить, що „Пакс Романа" зеднує собі щораз-то нові Союзи, особливо на терені Америки. Зате помітне зменшення активности федерацій німецької раси у звязку з поширюванням тоталістичних устроїв. Багато уваги учасників заторкало питання постави католицтва з одного боку до комунізму, з другого до фашизмів усіх покроїв. Делеґати з Франції більшу небезпеку для католицтва радіб бачити у тоталістичних фашизмах; зате бачить її у комунізмі загал представників славянського світа та Швайцарії; ті останні все є немов чинником ідеольоґічної рівноваги на таких міжнародніх зібраннях.

Головну частину нарад присвячено справі чергового конґресу „Пакс Романа", що цього року буде відбуватись у Югославії в місцевостях Блед-Любляна; улаштовує його як господар словінська федерація в часі від 22.—30. серпня. Предметом чергового всесвітнього конґресу буде питання **„Католицький студент та проблема комунізму"**. У програму офіційної частини конґресу входить Служба Божа нашого обряду для всіх учасників конґресу. На внесення українського делеґата проф. Чубатого принято на засіданні комісії „Про Орієнте" таку тему реферату: „Справа церковного обєднання в Совітськім Союзі в останніх 20 роках", що дасть змогу перед католицькою інтеліґенцією світа розкрити положення християнства під червоним володінням. Учасники конґресу, як щороку досі, будуть мабуть користати зі знижкових пашпортів та значних полекш на залізницях усіх майже держав. Хто зі студентів українців католиків та їх старших приятелів бажав би взяти участь у виїзді на конґрес до

МАРІЯ СОКІЛ.

Уздовж і вшир Америки.

Шікаго.

В десятьох чи навіть більше містах, в яких довелося тут побувати, коли розмова зі знайомими зійшла на теми Шікаґа — а це траплялося скрізь і обовязково при питанні: „Куди ідете дальше?" — все чули ми: „У Шікаго мусите, очевидно, оглянути СТОК-ярди..." При цьому натиск на слові „очевидно був такий переконливий, що спершу соромно було запитатись, що це таке ці „сток-ярди". Коли врешті ми запитались, що це таке, довідались, що це різні... Але наші співбесідники й дальше вважали, що бути в Шікаго й не бачити різні, це немов поїхати до Мекки й не бачити святої Кааби, або у Римі — Колісею.

Тому, хоча нам самим ледви чи колись було би прийшло в голову оглядати різні, все-ж коли ми приїхали до Шікаго, рішили, що „очевидно мусимо" це зробити. Тим паче, що й наш шікаговський чічероне п. М. вважав це просто за необхідне!

Його чудовим кадіяком ідемо довгими, брудними вулицями Шікаґа. Проїжджаємо ще брудніші муринські дільниці. Сонце пече, мов у липні — дарма що в календарі щойно березень. Але з весни чи з літа довкола нічого й не помітно: цілком нецікаві фабричні околиці чи просто „ледащі" частини міста, брудні, неохайні, непривітні. Довший час ідемо здовж паркану, що біжить кругом велитенської своїми розмірами площі, на якій містяться славні, найбільші у світі, шікаговські різні. Врешті вїздимо в це царство мяса живого й мертвого. Дорога для автомобілів збудована в горі, кільканацять метрів над землею. Під нами, як далеко оком глянути, деревляні огорожі. В них — худоба. Сотні, тисячі, десятки й сотні тисяч всілякої худоби. Штудерно поміж огорожами побудовані вузькі дороги; написи біля них: „Небезпека! Тут не ставати!" показують, що цими стежками худоба йде у свою останню дорогу, просто до різні.

Чим ближче до будинків, тим більш нестерпне повітря. (П. М. сміється — каже: „До всього можна привикнути"! Спасибі!). Стаємо перед входом для відвідувачів. Зустрічають нас з усміхненими лицями — як скрізь тут, у кожній великій фабриці зустрічають кожного відвідувача; а зацікавлення в дальшому ступні може довести до бізнесу. Отже: треба кожного відвідувача приняти якнайчемніше — дарма, що ці десятки і сотні щоденних відвідувачів нераз перешкоджують у праці та робітникам.

Довідуємося, що треба яких двох годин часу, щоб обійти те, що тут найцікавіше і мати сякий такий погляд про працю шікаговських сток-ярдів. Рішаємося на півгодинну туру, вважаючи, що це вже й так надто велика жертва.

Услужливий, чемний урядовець обводить нас по фабриках. Нераз і не два, а таки більше разів мусимо його впевнити, що не хочемо навіть оком кинути на салю, яка є першим етапом у прогульці по сток-ярдах: салю, якій „різня" завдячує свою назву. Чемний урядовець ніяк не може вийти з дива, що нас цілком не цікавить побачити цілу цю, до речі дуже коротку, процедуру.

Переходимо десятки саль; лифти возять нас то кілька поверхів вгору, то кільканацять униз; в холодільнях забуваємо, що на дворі спека і тужимо за плащами, які залишилися в авті; там знову оглядаємо їдальні для тих кільканацяти тисяч робітників, що тут працюють і не можемо вийти з дива, що вони, робітники шікаговських сток-ярдів, на обід їдять — мясо... Щож — „до всього можна звикнути"!

Чуємо якісь фантастичні цифри про скількість худоби, яку тут щоденно довозять, про скількість мяса, яку тут щоденно розділюють на частини, маринують, холодять, переховують, вивозять. Чуємо скільки коротких годин тут треба, щоб жива тварина, яка ввійшла одним входом у мури сток-ярдів, вийшла іншим виходом у формі шинки чи котлета, гарненько запакована в цельофан...

Стараємося скоротити цієї пів години, яку ми призначили на оглядини. А коли вириваємось з мурів цих найбільших у світі мясних — у вузькій формі — складів (Боже, те нескольне повітря довкола!), коли нарешті сидимо в авті і рахуємо хвилини, щоб вирватись і поза паркан і з цього повітря, тоді згадуємо (хоча й тихим, але не дуже то добрим словом) всіх тих, що нам дораджували і наказували оглянути сток-ярди і обіцюємо собі: першому „тяжкому" ворогові, який їхатиме до Шікаго і радитиметься нас, що там варто й треба оглянути, порадимо: „Очевидно, мусите оглянути сток-ярди! І то доконечно"!

Зате „все інше" Шікаго робить на нас гарне, приємне враження. Передовсім чудова Мішіґен Авеню, яка тягнеться мов надморський бульвар, над море — подібним озером Мішіґен. А нова автомобілева шоса, поруч із нею, яка десяти рівнобіжними рівненькими, мов стріла, автошляхами — пять в одну сторону, пять в другу! — біжить довгими милями — це, особливо вечір, коли засвітять світла, і коли усіми десяти шляхами їде тисячі авт, прегарний, незабутній вид.

Тут і терени світової вистави зперед кількох літ. Залишився із неї будинок адміністрації, де сьогодні міститься якийсь уряд, та як єдиний „експонат" — китайська пагода. Ніхто її не хотів, видно, купити — навіть на матеріял.

Мешкаємо в готелі в самому центрі міста два кроки від славної універсальної крамниці Маршалдфілд, два кроки від сороккілька поверхового будинку, де міститься Сівік-Опера, та два кроки від іншого кількадесяти поверхового будинку — шікаговської біржі. Наш, п. М. веде нас і туди — передтим запевнивши нас свято що це нішо подібне до сток-ярдів.

Югославії, нехай зголоситься найдальше до 24. травня ц. р. на адресу Виділу Т-ва „Обнова" (Львів, вул. Коперника 36), подаючи покищо свою адресу, професію (виділ студій) та місце і повіт постійного замешкання, що потрібне вже тепер, щоб вчас підняти заходи в справі зниккових пашпортів.

Міжфедеральна Рада застановлялася теж над пропозицією союзу американських католицьких студентських федерацій улаштувати конгрес „Пакс Романа" чергового року у Ню Йорку у звязку з відкриттям там міжнародньої вистави. Розуміючи фінансові труднощі для европейців, звязані з виїздом у більшому числі до Америки на конгрес, що мав би відбутися в останній декаді серпня 1939. р., американські федерації запропонували взяти всіх европейських учасників конгресу на повне удержання в Америці та покриття 50% коштів переїзду кораблем туди і назад. Таким чином загальні кошти тої подорожі обчислено на 800 швайц. франків, себто к. 1.000 зол. Хоч на наші відносини це сума значна, одначе все таки трапляється нагода відвідати своїх рідних в Америці. Генеральний Секретаріят поручив своїм федераціям перевести у своїх краях пробні зголошення. Хто з укр[...] думав би користати з цього проекту, нехай теж подасть своє зголошення до „Обнови" до кінця червня ц. р. без ніякого зрештою зобовязання.

З польської преси.

Чи бува, „Політика" не помиляється?!...

Польська Соціялістична Партія (ППС) має те нещастя, що деякі гасла, які вона колись видвигала і яких боронила, вона у теперішній своїй політичній діяльности або зовсім залишила або як і зберегла їх на свому прапорі, то натякає на них тільки зрідка і то дуже притишеним голосом. Вплинуло на це багато причин. Та все-ж з цього приводу стрічається ППС з закидами й докорами з ріжних сторін. Ось, в останньому числі „Політики" (ч. 11 з 10-го травня ц. р.) появилася стаття п. н. „Чому ви покинули прапор ваших батьків?"

„Ідеалізм в основі програми, тісний звязок окремих тез з підставовими засновками світогляду, отже також ідеалізму, на якому світогляд спирається, оце суттєві та незаступні прикмети всіх великих політичних і соціяльних рухів. Справа народів гноблених у ярмі Росії, справа визволення України, Білоруси, Грузії і багато південно-російських племен, оце було гасло виписане на всіх програмах Дашинських, Васілевських, Барліцьких, Діямандів. Чому ви покинули ці гасла?

„Коли братні нам історично народи гнобив царат, ви боролися за їх свободу так, як боролися за власну волю. Сьогодні, коли місце царату заняла комуністична диктатура, ви загубили дорогу тієї боротьби, що відкривала перед соціялістичною програмою ширші вигляди, кращі традиції, більш безінтересовні, ніж такий чи інший внутрішній лад. Хіба ви, чи теж хіба вони, що були перед вами, помагали пригнетеним народам тільки тому, що катом був цар, а не комуніст? Хіба гасло „за нашу свободу і Вашу" було тільки тактичним маневром, тільки зброєю, щоб зєднати собі союзника. і чи відкидаєте його сьогодні тільки тому, що вам вже сьогодні не треба зброї, що Польща вже виборола собі незалежність, тож можна забути про тих, які ще вчора разом носили кайдани?"

Автор статті стверджує, що боротьба з фашистівським та гітлерівським тоталізмом прислонює ППСоціялістичній всі інші проблеми. Та все-ж „найбільші гітлерівські злочини блїднуть та виглядають на рай свободи в порівнянні з большевицьким терором.

„Коли цей терор пристосовували до „білих", до буржуїв, до здогадних ворогів пролетаріяту, цю правду признавали нерадо або заперечували. Але сьогодні, коли терор торкнувся і найпевніших та давніх партійних товаришів Сталіна, коли катівня, яку їм зладив диктатор, переходить мабуть жорстокістю та нікчемністю все, що людство досі на цьому полі видало, тепер, повторюємо, вже хіба ніхто не заперечуватиме жахливости долі міліонових мас українців та інших народів, які гнобить великоруський терор. Хіба ніхто не буде негувати, що найкращою та найбільш згідною з польською душею і польськими традиціями, з тими давніми зперед доби упадку у 17-тому віці і тими найновішими, які ви, польські соціялісти, лишили нам у спадщині — є відсіч для тих нещасних народів, яких цілий світ лишив самим собі. Чому ви покинули прапор ваших батьків, панове соціялісти?"

З подібним докором звертається автор статті і до демократів. Дає йому до цього привід „ідейницька декларація" Польської Демократичної Молоді у Львові. Ця декларація авторові дуже подобалася,

„тільки чому покинули ви, панове молоді демократи прапор ваших батьків? Чому вдаєте, що ви забули про те, що 100 кільометрів від Львова зачинається держава жахливого експерименту, де братні народи винародовлюють при допомозі найбільш нікчемних метод?"

Автор статті ставить справу ясно. Група „Політики", колись „Бунту Млодих" гадає, що вона вже переконала польське громадянство, що „основна польська державна рація вимагає безумовного розбиття Росії на низку держав", а коли так, то у парі з цим завданням іде справа визволення народів, що їх гнобить Росія. Група „Політики" хотіла би, щоб польська лівиця теж станула на тому становищі. Це було б поворотом під „прапор батьків".

Важка це справа з цим поворотом. Якби ППС чи польські демократи хотіли бути справді оборонцями „братніх народів", оборонцями бодай їх найпримітивніших національних прав, то не треба їм шукати аж „південно-російських племен". Моглиб мати чудову нагоду до цього багато, багато ближче. А тимчасом...

Але, дозвольте!... Чи ППС справді покинула прапор своїх батьків? Чи покинули прапор своїх батьків молоді польські демократи зі Львова?... Чи, бува, автор з „Політики" не помиляється? Здається нам, що у деяких відношеннях і над теперішньою ППС і над теперішньою польською демократією мають та ще шумлять і лопочуть, як колись, прапори батьків, дідів та прадідів.

Ліфтом дістаємося на якийсь там поверх. Портієр відчиняє перед нами двері, якими входимо на бальков — і раптом здається нам, що ми попали в дім божевільних, при чому кожний з цих божевільних терпить на „ідею-фікс", що він є мегафоном. Не крик, а вереск із горла соток мужчин, які там вдолині, під нами, роблять бізнес! Цеж найважніша у світі біржа збіжжа! Щоденні цифри тутешніх оборотів сягають... Ні, краще не слухати вже більш цієї американської статистики! Аджеж у школі ми училися тільки т. зв. математику, а тут тепер, в Америці, при кожній нагоді, коли річ іде про цифри, мусимо думати про... астрономію!

Серед цього всього, що тут зустрічаємо і до чого треба прикласти всілякі неправдоподібні астрономічні цифри — найбільші стокярди, найбільша біржа, найбільший готель, найбільший дім — серед усього цього дивно спокійно, тихо і мрійливо виглядає група будівель, розложена в одній частині Мішиген Авеню: Філдовський Музей, Планетаріюм, Акваріюм, Музей Мистецтв...

Хто сюди заходить?! Чи ті, що працюють у сток-ярдах, серед цілих гір ще теплого, закуреного мяса і преспокійно жують гуму, а в часі обідової перерви кожну хвилину часу і кожне вільне місце поміж фабриками використовують на „бейз-бол"?! Чи ті клерки біржі збіжжа, або ті члени біржі, торговці збіжжям?! А може ті музеї відвідував тут Аль Капоне чи Ділінгер, заки їх схопили?

Коли так стоїмо й думаємо, заїзджає декілька автобусів і несподівано привозить частинну відповідь. Із двох автобусів висідає хмара мурвинят і під проводом неймовірно бридких учительок іде оглядати музей. Із двох інших автобусів висідає така сама шкільна прогулька білих дітей. Крім нас, вони тут ледви чи не єдині відвідувачі.

Чи прийдуть вони сюди колись пізніше, коли працюватимуть в мясних, збіжевих чи інших бізнесах?!

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „НАРОДНЯ ЛІЧНИЦЯ".

В пятницю 13. ц. м. в дирекційній кімнаті українського шпиталю відбулися річні Загальні Збори Т-ва „Народня Лічниця" у Львові. Тому, що голова Т-ва **през. В. Децикевич** недужий — на Зборах головував **о. кан. Ю. Дзерович**, який на вступі згадав про покійних членів Т-ва, що померли за останній рік: дир. С. Громницького, о. митрата Тита Войнаровського, Миколу Заячківського та д-ра Дурделла; згадку про Покійних вислухали присутні стоючи. — Звіт з діяльности Ради Т-ва виголосила секретарка п-і д-р Криштальська. Рада відбула 7 засідань. Займалася головно справою виготови статуту шпиталю та придбанням останніх фондів, потрібних на викінчення будови шпиталю та полагодою формально-адміністраційних труднощів, звязаних з відкриттям шпиталю. Референтка зупиняється при ріжних даних, поданих уже в історії будови українського шпиталю у пропамятній книжці, що вийшла з нагоди відкриття.

Звіт з діяльности Дирекції склав **д-р Е. Т. Бурачинський.** Шпиталь має 12 відділів. Коли на 100 ліжок припадає двацять кілька лікарів, то справа лікарської опіки поставлена правильно. В амбуляторіях лікувалось в останньому звітовому році 15.115 хворих, відбулось 41.000 ординацій. 734 операцій. Українців було 68.8 прц., поляків 22 прц., решта жиди й інші. Т-во має 66 членів та 20 добродіїв. секретаріят Т-ва вислав і дістав 743 писем. Вся праця зосереджується довкола шпиталю, що його відкриття відбулося 10. квітня ц. р. Управляє шпиталем Лікарська Колегія, до якої входять лікарі: д-р Бурачинський (директор), д-р О. Подолинський (заступник), д-р М. Панчишин, д-р М. Музика, д-р Криштальська і д-р Л. Максимонько. Помічний персонал зложений, на підставі окремої умови, з сестер з Чину св. Вінкентія з Парижа. Щоб спростувати невірні поголоски, референт підкреслює, що всі ті сестри — це українки (крім настоятельки бельгійки, яка гарно володіє українською мовою), які перейшли вишкіл в Бельгії та недавно у краєвих шпиталях. Персонал добираний обережно і він дуже невеликий. У новому шпиталі зайнятих тепер 28 людей, але сама дирекція не квапиться з заповненням шпиталю, бо хоче, щоб уся шпитальна машина поволи вправлялась. Приймають хворих тільки за оплатою. Управа не має ніяких сумнівів, що український шпиталь буде завсіди повний. Тепер переведено вже у шпиталі 55 операцій, з яких з них — негайні — вночі. Існують ще деякі браки у виві[нуванні] (м. і. потрібне власне авто для перевозу хворих, треба буде перевести радіофонізацію шпиталю і т. д.), але всі ці закупи управа робить постепенно, в міру фінансових можливостей. Фінансовий стан Т-ва добрий. Оборот за ост. рік виказував 474.000 зол. З лікарських ординацій в амбуляторіях вплинуло в останньому році 30.975 зол. Єдиною стійкою

було магістратських 200 золотих! Майно Т-ва рахує 757.000 зол. (будинок шпиталю з внутрішнім уладженням і апаратами та парцеля, крім того ріжні записи невеликих реальностей); на цім майні тяжить довг ще 120.880 зол. позичка від ЗУС і 20.000 від Суперіорату Чину св. Вінкентія а Паульо. Дві піврічні рати довгу в ЗУС уже заплачені (по 6.000 зол.). Нема ніяких сумнівів, що шпиталь буде самовистарчальний та сплатить свої зобовязання. Причиниться до цього головно праця лікарів, які **надалі, покищо на пів року, зобовязалися ординувати задармо.** Референт наприкінці складає подяку інсп. Стернюкові, який склав фінансове зіставлення, та членам К-ту будови і громадянам-нелікарям, що безінтересовно працюють.

Звіт контрольної комісії склав **д-р М. Музика,** який поставив внесок на абсолюторію, що його збори прийняли одноголосно.

У дискусії д-р М. Волошин звернув увагу, що краще від усіх звітів промовляє факт здвигнення 3-поверхового шпитального будинку та відкриття тієї установи. Це такий подвиг, що викликує подив і найбільше признання для українського лікарського стану, якого заслугами головно сталося це.

Нову Раду Т-ва вибрали у такому складі: голова — сен. В. Децикевич, заст. о. кан. Ю. Дзерович, члени: д-р Криштальська, д-р Бурачинський, д-р Надрага, д-р Подолинський, М. Стефанівський; заст.: д-р Кашубинський, д-р Максимонько і М. Галібей. Контрольна Комісія: інж. Сеньшин, д-р Музика і інсп. Стернюк.

Наприкінці Зборів д-р Бурачинський висловив ще співчуття недужому голові през. Децикевичеві та бажання, щоб він швидко виздоровів, і побажання, щоб стан здоровля Митрополита дозволив йому внедовзі особисто оглянути шпиталь. На закінчення Збори висловили українській пресі подяку за її прихильне становище до справи Народньої Лічниці — нині Українського Шпиталю. — Цілі загальні збори тревали 35 хвилин і були зразком ділової та конструктивної праці, яка видна не у словах а у тривких і славних ділах.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ОПІКИ НАД УКРАЇНСЬКИМИ ЕМІГРАНТАМИ.

Дня 9. травня ц. р. відбулися XIII. Загальні Збори Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові. Збори відкрив д-р А. Говикович, після чого провід на Зборах обняв о. кан. Д. Лопатинський.

На самому вступі предсідник виголосив довшу промову, присвячену памяти першого й довголітнього президента товариства, бл. п. Миколи Заячківського та заслугам, які він поклав для Товариства та для еміграційної справи. Приявні вислухали промови стоячи.

Звіт з діяльности складає д-р А. Говикович. Звітовий рік виказав з одного боку значний зріст еміграційного руху з Польщі, з другого збільшення діяльности Товариства. Інформаційне бюро у Львові обслуговувало цілий край і полагодило в 1937 році 5.993 справ. До завдань бюра належало давати поради і вказівки бажаючим виїхати на чужину, інтервеніювати в ріжних еміграційних установах, писати подання, містити комунікати у пресі та стежити за роботою еміграційних ошуканців. Ці завдання бюро виконало бездоганно.

Попри ведення бюра Товариство багацько уваги присвячувало звязкам з усіма осередками української еміграції. Було з ними в постійному листуванні, пересилало книжки, збирало матеріяли про життя українських еміґрантів, зокрема цікавилося розвитком українських кольоній як у Північній, так і Південній Америці.

Опісля приявні почули рахунковий звіт, план праці на черговий рік та звіт Контрольної Комісії з внеском на признання абсолюторії Управі, що його відчитав дир. М. Лазорко. Внесок принято одноголосно.

З черги приступлено до вибору членів Управи та членів Контрольної Комісії. Членами Управи вибрано: о. мітрата О. Базюка, о. пар. В. Садовського, д-ра А. Говиковича, ред. М. Таранька та посла д-ра Р. Перфецького, заступниками п. М. Говиковичеву і п. Е. Зарицьку. До Контрольної Комісії вибрано: дир. О. Саєвича, радн. П. Береста та дир. М. Лазорка членами і дир. О. Пащака та дир. М. Кисілевського заступниками.

Літературний конкурс „Діла" на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на погідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів **найбільше** на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речинець присилки, 1. червня ц. р. **Рукописи,** які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду використаємо зараз у фейлетонах, не чекаючи на кінець речинця конкурсу. З 1-им червня конкурс зачиняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути **дуже** чіткі, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким марґінесом, **найкраще** — переписані на машинці.

Автори, які хотілиб після конкурсу **дістати** рукописи назад, мусять це **виразно зазначити** і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо **5 нагород,** а саме: за І-у — 50 зол.; за ІІ-у — 30 зол.; за ІІІ-ю — комплет Бібліотеки „Діла"; за IV-у — піврічну передплату „Діла"; за V-у — піврічну передплату „Діла".

Край в обороні Українського Городу.

За минулий тиждень вплинуло знов до нашої редакції чимало писем з краю з повідомленням про довірочні наради українського громадянства по містах і селах у справі загрози вивласнення великого спортового майдану Сокола-Батька у Львові під назвою „Український Город". На цих нарадах, як ось у Станиславові, Перемишлі, Дубні і т. д., принято відповідні резолюції. Змістом нагадують вони всі попередні резолюції, про які на сторінках „Діла" ми вже згадували тому кілька днів. Щоб не повторяти їх по кілька разів, подаємо з них тільки ті, які відповідають змістом іншим подібним резолюціям. І так:

І. „Український Город" чи пак площа Сокола-Батька, це вислід збірного зусилля нації, це живий осередок цілого краю, тому ввесь український нарід слушно уважає його своєю власністю, що віддав його Соколові-Батькові до завідування.

ІІ. „Український Город" — це неоцінена вартість, тому його не можна ані продати, ані заміняти.

ІІІ. „Український Город" можна хіба втратити під напором примусу.

IV. „Український Город" — це гордість і національна цінність українського народу, тому примусове вивласнення його проти волі всього українського громадянства тут у краю і за його межами, може викликати небажані нікому настрої.

V. Оскільки площу Сокола-Батька малиб ужити під будову якоїсь частини політехніки, то для Комітету, який такою будовою займається, лежать таки в сусідстві величезні простори землі, які більш надаються на ту ціль, ніж одинока кількаморгова українська площа у Львові.

VI. Взиваємо всіх українців станути непохитно в обороні „Українського Городу".

Крім резолюцій, принятих українським громадянством на масових вже тепер довірочних нарадах у краю, справою загрози вивласнення „Українського Городу" цікавляться теж поодинокі українські громадяни, які писемно звертаються просто до уряду у Варшаві, до поодиноких членів Парляментарної Репрезентації і т. д. Маємо теж відомости, що й українці за кордоном, як громадяни поодиноких держав, які складали свої жертви на викуп „Українського Городу", роблять теж у цьому напрямі відповідні заходи по своїх урядах.

Повна невдача Літвінова у Женеві.

РАДА ЛІҐИ НАЦІЙ ВІДКИНУЛА ДОМАГАННЯ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ ТА СССР

На засіданні Ради Ліґи Націй у пятницю пополудні дійшло до остаточної і формальної ліквідації еспанської проблеми на женевському терені.

Представник червоної Еспанії дель Вайо виголосив аґітаційну промову, виступаючи гостро проти Анґлії та Франції. Атакуючи Анґлію за порозуміння з Італією, що є буцімто одобренням і підтримкою для італ. інтервенції у користь ґен. Франка, **дель Вайо зажадав ліквідації політики неінтервенції.**

Дель Вайові відповів мін. льорд Галіфакс, який заперечив твердження дель Вая, немовби інтервенція в Еспанії була тільки по стороні ґен. Франка.

Французький міністр закордонних справ Бонне піддержав становище Галіфакса і ствердив, що політика неінтервенції дальше відповідає французькому урядові.

Тільки Літвінов заявився вповні по стороні дель Вая.

На домагання того останнього після 1-годинної перерви в год. 19.30 Рада Ліґи приступила до голосування над резолюцією дель Вая; голосування було явне. **За резолюцією було тільки 2голоси: Літвінова і дель Вая, проти резолюції 4 голоси: Анґлії, Франції, Польщі і Румунії. 9 членів Ради здержалося від голосування.**

Кабінетна кріза в Бельґії.

МІН. СПАК ТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД.

Внаслідок непорозуміння з католицькою партією, уряд Жансона уступив. Король приняв димісію і поручив міністрові закорд. справ Спакові утворити новий уряд.

Ресорти скарбу і господарки припадуть мабуть особам зпоза парляменту.

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

Після іменування проф. Бартеля сенатором.

Вістка про іменування проф. Бартеля сенатором стала свого роду сензацією в польських політичних колах, тимбільше, що після смерти сенатора Еміля Бобровського, на місце якого увійде до сенату проф. Бартель, розійшлася була чутка, що на цей сенаторський фотель покличуть шефа Озону, ген. Скварчинського.

Проф. Бартель, хоч уже пять разів був премієром, є — як пише польська преса — під політичним оглядом все ще незаписаною картою. Живе він у близьких приятельських взаєминах з президентом Мосціцьким та часто буває його гостем. Це й було причиною, що деякі політичні кола звязували цю номінацію проф. Бартеля з якоюсь новою політичною місією. Правда, появилася вістка одної агенції, яка стверджує, що номінація проф. Бартеля не має політичного підкладу, та це зовсім не перешкоджує деяким політичним групам покладати на проф. Бартеля надії. Свідчить про це стаття лівого „Краківського Курієра Вечорного" п. н. „Бартель — це вибори". Основна думка цієї статті: проф. Бартель сьогодні єдиний, що на становищі премієра міг би „погодити нарід і скупчити всі творчі сили, щоб піднести державу направду вгору". По думці „Краківського Курієра Вечорного" проф. Бартеля підтримала б лівиця і його завданням було б „допустити народні та робітничі маси до голосу".

Реферуючи цей голос, консервативний „Час" каже, що цим проф. Бартелеві запропонували ні більше ні менше, тільки стати „фірером фолькcфронту".

—o—

Араби проти поділу Палестини і британського мандату.

Арабська партія народньої оборони вислала до королівської комісії, яка прибула до Палестини, щоб перевести поділ краю, меморіял такого змісту, що:

1) Поділ є суперечний з народніми змаганнями арабів;

2) він вдаряє в єдність арабського народу;

3) він не доведе до спокою в Палестині на майбутнє.

Рівночасно араби домагаються, щоб Англія зреклася мандату. Необхідно утворити в Палестині народній демократичний уряд і вдержати теперішню пропорцію між арабським і жидівським населенням.

ТЕРОР, СУТИЧКИ.

У Палестині дальше неспокійно, терористичні акти щораз то частіші. Араби нападають на жид. кольонії та перетинають телефонічні дроти.

В четвер відбулися в Палестині численні маніфестації, які змусили англійську поліцію до інтервенції. В Наплюсі араби уладили демонстрацію, у Дженіні заатакували відділ війська; в сутичці втратило життя багато осіб. В центрі Палестини зосередили англійці понад 2.000 війська.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Новий мадярський уряд.

Премієр Дарані подався до димісії. Регент Горті затвердив новий уряд у такому складі: премієр і міністр торговлі: Беля Імреді, внутр. справи: Ф. Керестес-Фішер, закорд. справи: К. Канія, нац. оборона: ген. Рац, освіта: П. Текелі; скарб: Р. Шнеллер, справедливість: Мікеч, рільництво: А. Страніявський, міністр без теки: Б. Гоман.

ІНВЕСТИЦІЇ ТА БОРОТЬБА З НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІЗМОМ — ЗАВДАННЯМ УРЯДУ.

Новий премієр — це визначний економіст, один із співтворців великого інвестиційного пляну, що його мають почати здійснювати у червні; тоді мав прийти до влади Імреди. Димісію Даранія приспішив виступ 120-ох сенаторів, які зажадали енергійної ліквідації агітаційної діяльности мадярських націонал-соціялістів, що скріпилася після аншлюсу.

Уряд дальше матиме поважну більшість у парляменті.

МАДЯРСЬКИЙ УРЯД ДЕФІНІТИВНО УХВАЛИВ „ПРОТИЖИДІВСЬКИЙ ЗАКОН".

По одногодинній дискусії мадярський парлямент приняв у 3. читанні урядовий внесок „про забезпеку господарсько-суспільної рівноваги", себто про обмеження впливу жидів на господарське життя.

—o—

Перемога 18 національних літаків над 50 червоних.

На фронті Альфамбри 18 національних літаків видало битву 50 червоним. Тому, що нац. літаки мали скоріші мотори, вони вістрілили 8—11 ворожих апаратів, а самі не потерпіли ніякої втрати.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 98. Вівторок, 15 (3) травня 1888.

ЗАВДАННЯ СЕЛЯНСТВА.

У сороковліття скасування панщини — у вступній статті про цю подію — „Діло" пише: „Втримати землю в родинах, поправити хліборобську господарку, розбудити домашній промисл, перебрати торговлю у свої руки, освічувати молодше покоління у школі, себе в читальнях, стояти вірно при церкві й обряді, любити красні старі звичаї, заправлятись у громадянських чеснотах, дбати про розвиток своєї народности, своєї матірної мови, своїх національних прав, любити свою широку батьківщину — оце завдання, про яке вільний руський селянин по всякий час має і повинен дбати. Через виконання цього завдання піднесеться наш нарід, скріпить свої сили і стане поруч з іншими народами на видному становищі в Европі".

„А В НАС АЖ СМІШНО..."

У статті п. н. „Якого церковного часопису бажає руське духовенство?" автор, підписаний буквами Б. П. так пише про церковний часопис „Душпастир":

„Бояться пп. редактори „Душпастиря" руської народньої мови, а ще більше жахаються народнього самопізнання. Загляньте, панове до польських подібних видань, як до „Місcий Католіцких", „Пшеглонду Повшехнего" — там редактор користає з найменшої нагоди, аби бодай натякнути про „кульовен польскон", про „крулество польске", про „католіцкон Польскен" і т. д. А в нас аж смішно, боїтеся признатися до руськости і редагуєте свій часопис так, що годі пізнати, чи видаєте його для німецького духовенства, чи для польського, чи для якого іншого... Задивіться на єзуїтський „Пшеглонд Повшехни, — там, що „сьвєнте" то польске, а ви хочете нас мати космополітами!.. Програма нашого церковного часопису повинна бути ось яка:

„Чистою народньою мовою розбуджувати в духовенстві не тільки відданість апостольській столиці, але й гарячу охоту до оборони свого обряду й народу".

НА ШЛЯХ ВІЛЬНОГО ЖИТТЯ...

В Києві мало відбутися свято у 900-ліття хрещення України. Російська влада звязала з цим святом ще й друге: відкриття памятника Богданові Хмельницькому. У статті з цього приводу „Діло" стверджує, що на Україні „заборонене навіть євангеліє у тій мові, якої вживали св. Володимир і Богдан Хмельницький", що „з Переяславської умови нема і сліду", — тому „русини мусять стати осторонь від цього свята, „ні один чесний і щирий русин від Дону до Тиси не сміє взяти участи в цьому ювилею" бо „не випадає соромити свою землю, своє минуле, не випадає турбувати благородних костей наших преславних предків і глумитися з самих себе".

„Не буде нас, русинів на чужому бенкеті. Нам треба інакше вшанувати память просвітителя Руси та Богдана Хмельницького. Замість того, щоб їм тесати собі домовину, виходім на роботу під хоругвою старої і до віку нової науки Христа! Працюймо над освітою і культурою власного народу і краю! Працюймо одностайно і жваво, доки новий Володимир і новий Богдан — сам руський нарід — виведе Русь на шлях вільного життя".

Що і Вам варто прочитати і не злегковажити!

Великий льондонський часопис „Ню Хронайкль" помістив обширнішу статтю одного з відомих льондонських лікарів про засоблювання міст молоком і про вартість пастеризованого молока. З огляду на актуальність цього питання і для нас — поміщуємо важніші місця згаданої статті:

„Великі пропагандові кампанії які уладжує уряд щодо споживання молока переконують консумента що **молоко — це одна з найцінніших пожив.**

Споживання молока в Англії дуже поширене. На 1 особу припадає денно коло 1/4 літри молока. Для дорослої людини це вистарчає але діти мусять діставати найменше 1/2 л. денно.

Молоко — ця дуже важна пожива — не може мати хоробтворчих зарязків. Вони бувають у молоці, або ще перед доїнням, коли корова хора, або можуть дістатися до молока здорових корів через особи, що доять чи ходять коло молока.

Найідеальніше було би, якби у продажі було молоко від гарантовано здорових корів, яких тримали б у спеціяльних, гігієнічних стайнях і під дуже дбайливим доглядом. Та це ідеал. Друга можливість — це пастеризувати молоко. У практиці це легко перевести і тому на льондонському молочному ринку **95 прц. молока — це пастеризоване молоко.**

Прихильники споживання сирого молока твердять, що молоко, внаслідок пастеризації тратить частину вітамінів. Одначе вони не можуть заперечити, що досвіди державної льондонської лябораторії виказали, що 1 л. пастеризованого молока має лише **дуже незначно меншу** вартість, як **сире** і що ту незначну втрату вітамін (головно вітаміну С) дуже легко заступити нпр. помаранчею. Зате пастеризоване молоко має ту **величезну перевагу**, що воно позбавлене всіх хоробтворчих зарязків, тоді, коли сире молоко наражує нас на можливість дуже важних, ба й нераз трагічних недуг (чахотка, тиф і т. п.). Це тим небезпечніше, що як виказали досліди, 40 прц. корів звичайно хорі на туберкульозу.

Статистика теж виказує, що в дуже багатьох випадках причиною смерти, головно дітей є туберкульоза, якої набавилися через споживання зараженого сирого молока і молочних виробів.

Один доїр, чи молочар, хорий на ангіну, тиф, червінку чи шкарлятину може бути розсадником великої епідемії. На одному ветеринарному зїзді ствердили, що причиною 30 епідемій тифу, 14 епідемій червінки, 28 епідемій шкарлятини було зараження молока хорими людьми.

Доки не поборють туберкульози та всіх інших тваринних недуг — здається, нема іншого способу, як пастеризацією забезпечитися, щоб молоко було чисте і безпечне!"...

Наведені думки славного льондонського лікаря повинні бути пересторогою і для нашого громадянства та цінною, спертою на довголітніх досвідах — вказівкою, щоб у тих містах, де Маслосоюз продає пастеризоване молоко — споживали старші й їх діти тільки пастеризоване молоко. Марних 1—2 сотики, які дорожче платять за нього — виплатиться їм стократно і нераз може врятувати їх здоровля, ба й життя.

—o—

По широкому світі.

У Румунії засуджено 34 членів „Залізної гвардії" на вязницю від кількох тижнів до і літ.

Провідника судетських німців Генлайна при[...]няв у приватному мешканні Вінстон Черчіл і присутности провідника незал. лібералів Сінклера.

Французький уряд розпише мабуть у днях ділок 5-процентову позичку на нар. оборону.

Американський сенат відкинув внесок до сування заборони вивозу воєнних матеріялів до Еспанії.

Португальська поліція перевела велике арештування серед лісабонських комуністів.

Еспанський національний генерал Кабанелляс умирає.

Між Італійським урядом і Ватиканом дійшло до деякого напруження на тлі недавньої візити Гітлера.

Британський міністр летунства вже подав димісію; ще не відомо чи премієр її прийме.

Турецька преса домагається утворення союзу балканських держав, що забезпечилаб їм незалежність від великодержав.

Італійський король виїде 20. ц. м. до [...], щоби звидіти публичні роботи, що їх виконано в минулих роках.

Австрійські єпископи не могтимуть взяти участи в будапештенському евхаристійному конгресі.

Літературна сторінка.

Повість про служницю, що стала панею.

(Олена Цегельська: „Гануська їде до міста").

Неодин наш письменник мусів писати свої твори у домі, де служницею була наша сільська дівчина. Про сільські дівчата, які падуть жертвою міста були в нас поеми та сентиментальні оповідання, але поправді про служниці писали наші автори так мало, якби ніколи їх не помічали. На наших очах десятки сільських дівчат перемінювалися на міській службі в панночки або бодай пробували одягом та манерами наслідувати спанілі міські пролетарки. Такий процес урбанізації переходять сільські дівчата не тільки в нас, і в чужих літературах найдемо неодин цікавий приклад, як він відбувається.

Нововидана повість Олени Цегельської „Гануська їде до міста" використовує вперше у нас сюжет такий близький нашій щоденщині. Авторка оповідає звичайну історію звичайної дівчини не для якоїсь тези і не з фантазії, а імовірно з безпосередньої обсервації.

Маємо історію сільської дівчини, що стає панею. Трускавець у сезоні. Запах нафти і великопанських перфум. Як бачимо дія проходить у точно означеному середовищі — живо, маємо враження, що навіть цікаво. Коли читач схоче вивести з неї якусь загальну думку, то може це зробити сам, — коли-ж схоче призадуматися над чисто людською подією, то і для цього найде у повісти відповідний матеріял.

Авторка дала досі тільки дрібні дитячі нариси і кілька спроб новелі з нахилом до лірики чи символіки. Спроби в такому дусі навіть наших талановитих письменників рідко мають літературний успіх, бо вони зроджені занадто слабою уявою і не мають на своїх послугах дужого подиху надхненного слова.

„Гануська їде до міста" — скромніша спроба, зате виконана у намічених межах майже бездоганно. Це той рід літератури, на який чекає в кожному громадянстві широке коло читачів спрагнене цікавої легкої лектури. На столі нашого кожного інтелігентного дому можемо побачити заголовки легких чужинних повістей у перекладах, часто кримінально-сенсаційних, для яких не маємо в нашій мові навіть загальної окремої назви; можнаб їх назвати за англійським прикладом „зворушниками" чи „напружниками". Таких повістей требаб нам на рік бодай 50, щоб вони зрівноважили пообідню чи передсонну лектуру чужого виробу. В Англії та Америці жінки ведуть перед у доставі такої лектури.

Неодин наш автор помиляється, коли пробує дати твір з високою ідеєю, а не має навіть теми, довкола якої крутиться і хотів би від неї викрутитися міркуваннями та буцім-то ліричними настроями. Вже на наших очах ми бачили неодин приклад розвалювання „високих" творів, які не могли перетривати навіть два роки.

„Гануська їде до міста" це правдива скромна історія скромної дівчини. Може і трагедія, але не сентиментальна — ні трохи не сумна і не наївно бадьора.

м. р.

—o—

Д'Анунціо приватно.

Зараз по смерти Анунція появилися спомини його довголітнього (30 років співпраці) особистого секретаря Томи Антонджіні, перекладені водночас на французьку та англійську мову. Антонджіні почав підготовляти цю книжку ще в 1919 р. У всій книжці він уживає скрізь теперішнього часу, начеб поет іще жив.

Портрет Анунція виступає у книжці дуже живий. Італійський поет жив ціле життя з головою повною ідей; таксамо легко він і говорив. Від хвилини, коли якась ідея його захопила, він кілька місяців її обдумував і збирав матеріяли. Між матеріялами був довгий спис книжок, які перечитував чи перелистовував. Перечитавши свої записки кинені наоспіх, любив ходити на проходи, їздити верхи або лежати у задумі. Не любив тоді бачити людей і легковажив навіть найближчі звязки з тими, що були дома. Коли починав писати, сидів по 8, 12 і 15 годин на добу, часом і всю ніч. Коли писав, то з його уст текла постійно слина і він мусів мати під рукою кілька хустинок.

Анунціо любив дуже морозиво і коли секретар за ним не стежив, то міг зісти десять і дванацять порцій по черзі. Дома тримав коні і багато собак, але не расових, а звичайних. Але у кожній хвилині готов був їх теж продати. Улюбленого пса, за якого заплатив раз 15.000 лірів, продав за 275 франків. Купував теж птахи і золоті рибки.

Анунціо оженився дуже молодо, у 20-ім році, і жінка перша покинула його. Своєю вдачею він не підходив до подружнього життя. Поправді тільки єдиній жінці він залишився вірний ціле життя — своїй мамі, яку обожував.

Він не розумів, що можна терпіти через кохання. На жінки, які терпіли через нього він дивився спокійно, як дентист на біль пацієнта, не відчуваючи болю. Він завсіди шукав тільки нових вражінь і „був сенсуалістом у повному значінні цього слова. Він завсіди брав приємність тоді і там, де міг її найти".

Анунціо мав душу зіпсованої дитини — все для нього було забавкою і дуже хутко найкращою з них нудився. Він позичав бездумно та легкосердно гроші і таксамо їх розтрачував.

До 1910 р. він любив мати на своїм столі пелюстки троянд і писав гусячими перами. Від 1911 р., коли почав уживати сталевих пер, щезли теж троянди. Засівши вночі до праці, залюбки чекав до світанку, щоб почути крик півня і побачити росу на траві.

Цікаво, що секретар Анунція заперечує поголоску, буцім-то Анунціо називався зроду інакше. Один з англійських критиків відповідає на це прилюдною заміткою стверджуючи, що має в себе примірник англійського перекладу повісти „Тріюмф смерти" із власноручним підписом автора „Гаетано Рапанетто".

—o—

Літературна хроніка.

ІСТОРІЯ ІЗ ЗАКУТИНИ САКСОНСЬКИХ ГІР.

Появилася цікава німецька повість Ганса Лєвера п. з. „Алле гетреваге фіндет віх вілер". Заголовок запозичений від поета Гельдерліна. Дія цієї повісти відбувається в горах Ерц, у підніжжі того хребта гір, що тягнуться на кількасот км. на північнім заході між Саксонією і Чехословаччиною. Є там село найвище положене в Німеччині на 913 м. із страшним кліматом, де бараболі треба випорпувати з-під снігу. У лісах стоять тартаки, по селах фабрики забавок, у різних місцях копальні вугілля та фабрики великого промислу. Герой повісти оповідає історію свого життя, сягаючи аж до предків, в яких кожний пережив щось незвичайне. Один був учнем Лютра — і від нього за 200 років пішли пастори, другий, служив у 30-літній війні і щез у битві під Полтавою, третій був шахтарем і власником величезної фабрики ткацтва. З маминого боку мав герой самих шевців, співаків і сектантів. Батько героя став жандармом, спершу у Дрездені, потім у тому селі, де виховався молодий герой, що почав серед диких снігових гір ходити до школи. Від тих шкільних літ починається сама повість. Автор змальовує немилосердно гострими мазками постаті з дикими пристрастями, злих і скупих, поруч інших, що мають найкращі людські прикмети. Місцевий парох Ріплер — постать не менше оригінальна, як і сільський учитель Льоос. Перед нами розкривається панорама парохіян і сільської дітвори. Поняття чести та справедливости там своєрідні. Сцена одного засідання таємного товариства шкільних хлопчаків, які збираються у давній підземельній леговні — пізніше зворушлива із несподівано брутальним закінченням. Найбільше зворушливі сторінки зв'язані з життям органіста, що вчить молодих хлопців музики. Не тільки в нього, але і в інших бідних, затурканих людців находимо дуже сильно розвинене почування святости для своєї високої професії. Перед нашими очима пересуваються волоцюги, крамарі, мандрівні актори. Кожна глава книжки складається якби на окреме оповідання з новими людьми, з яких кожний переживає іншу частину життя звязаного з іншими громадянами. Закінчення повісти дуже оптимістичне. Батько героя — жандарм тратить посаду тому, що у хвилині обурення вдарив свого зверхника. Батько і син вертаються до Дрездена до свого вуйка, де находить не тільки працю, але і деяких із своїх давніх приятелів. Так повторяється заголовок цієї довгої совісної повісти.

ДЕБЮТ РОСІЯНКИ У ФРАНЦУСЬКІЙ ПОВІСТИ.

Авторка зветься Дуся Ерган; французька критика називає її росіянкою, — якого походження? це із прізвища вгадати нелегко. Її повість „Марія Лявра" — дуже різноманітна, багата у психольогічний матеріял. Геройка — донька грека і француженки виходить заміж на злість за француза з великої буржуазії, що навіть має десь замок. Чоловік Марії-Лаври негарний, зате дуже в ній закоханий. Чоловік іде на війну і щасливо вертається. Жінка хотілаб, щоб він добився політичної карієри, але він не має амбіції в цьому напрямку. Вона розчаровується в подружжі, а по смерти чоловіка займається зараз своєю донькою. Приходить момент, коли мама дістає т. зв. „блискавкового удару" в серце у небезпечному віці. Починається низка любовних конфліктів на половину у французькому дусі, то знову несподіваних, нельогічних як слов'янська душа. Є тут сцени розстань, інтриг і зрад, але не ефектовно дешеві, тільки добре психольогічно підготовані, передумані та пережиті. Геройка повісти це наче сучасна „Пані Боварі" тільки більше тверезо, що не має ніяких ілюзій. Повість написана дуже талановито.

САМОГУБСТВО АВСТРІЙСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА.

Віденець Егон Фрідель скочив із III-го поверху, стрілівши водночас до свастики на знак протесту, що втратив право працювати як письменник, бо його мати не була арійкою. Фрідель належав до найбільше універсальних учнів сучасної німецької літератури. Його історія культури мала сторінки, що могли рівнятися з найкращими такими творами великих англійців. Його літературні студії про письменників та есеї були зразками психольогічної бистроти та стилю.

Сторінка без політики.

Коли пятьох братів любить одну жінку.

Коли двох мужчин залюбиться в одній жінці, тоді вони стають здебільша для себе найбільшими ворогами і така любов двох мужчин до одної жінки стає иноді причиною ріжних трагедій. Тому теж любовний конфлікт, який трапився недавно в Аргентині, що його спричинило пятьох братів, викликав не лиш величезні комплікації, але був теж свого роду рекордом.

При кінці літа минулого року Вілям Раднер, наймолодший із пятьох братів вернувся зі своєї торговельної подорожі по північних стейтах Америки до Буенос Айрес. Зі своєї торговельної подорожі привіз Вілям Раднер не лиш великі замовлення для експортового дому Раднерів, але і невеличку, привабливу, гарненьку акторку, яка виступала у филядельфійськім театрі Росар. Вона була дочкою багатих і загально поважаних американців.

Брати Вілляма, добрі купці, при тому всі ще парубки, спершу не дуже захоплювалися заявою Вілляма, що він хоче стати самостійним купцем, щоб оженитися з міс Мері Ангут (так називалася молода красуня з Філядельфії), яку він полюбив зі щирого серця.

Одначе коли вони згодом познайомилися ближче з нареченою свого брата, змінили вони не лиш свої погляди, але перелицитовували себе взаємно у надскакуванні синьоокій красуні і таким чином старалися про неї. Очевидно, Вілям, який уважав, що першенство прислуговує йому, нерадо дивився на палкі залицянки своїх братів.

Початок несамовитої ворожнечі.

Одного разу Віліямові забагато було братніх залицянок і підчас суперечки, яка вибухла з тієї причини роздав своїм братам кілька кріпких позаушників а найстаршого брата знокавтував підчас правильного боксерського двобою, який вибух на вулиці. Знокавтованого брата відвезли каритко поготівля до лічниці, переможця завели до поліційного комісаріяту, де теж списали з Вілямом протокол. Джемс, найстарший брат Віляма рішився разом зі своїми спітоваришами болю розвязати скомплікований любовний вузол у суді.

Воєнний стан між братами тривав кілька тижнів, на превелике вдоволення, зацікавлення і злорадість конкурентів, приятелів і знайомих. Одначе до судової розвязки не прийшло, бо гарна акторка загрозила своїм звеличникам, що вона негайно покине Буенос-Айрес і відїде до Злучених Держав, якщо вони не погодяться. Таким чином прийшло до перемиря, в якому точно устійнено, яке має бути відношення суперників до гарної Мері і як вони мають поводитися з бртаом.

Бійка в експортовім домі.

Але перемиря не тривало довго. Одначе чи гарна акторка сама завинила, чи чотирьох закоханих братів дало Віліямові нову притоку до виступу, цього ніхто не довідався. В кожнім разі на початку цього року відбулася в експортовім домі братів Раднерів сцена, яка нагадувала своїми формами і темпераментом славні, полудnево-американські революції.

Брати бомбардували себе взаємно кріслами, стільцями і поранили при тім трьох своїх співробітників. Хід цілої воєнної акції оглядала крізь вікна і відчинені двері юрба цікавих. Сензаційне та емоційне видовище припинила щойно поліція, якої гостра інтервенція недопустила до цього, щоб бійка перенеслася назовні й перемінилася у вуличні заворушення.

Часописи мали довший час чимало сензаційного матеріялу до своїх репортажів про заздрісних братів та гумористичні журнали почали містити їх найріжнородніші карикатури. Брати не хотіли, очевидно, погодитися з тим, щоб у їх любовні конфлікти вмішувалися посторонні чинники і передали в цім випадку знову однозгідно — цілу справу пресових зневаг до суду.

Оригінальний процес.

Якось воно так вийшло, що при кінці лютого цього року найстаршому із братів, Джемсові Раднерові вдалося, імовірно, прихилити до себе химерне серце філядельфійської красуні і він рішив виїхати з нею потайки до Злучених Держав і там повінчатися. Одначе на залізничому двірці на пехову пару ждав уже Вілям і трьох його братів, які видно були добре поінформовані про плян Джемса й Мері.

Прийшло знову до суперечки, яка знову закінчилася сензаційним процесом. Такої оригінальної судової скарги не було мабуть навіть в історії найріжнородніших любовних конфліктів Америки. А саме брати подали, що філядельфійська красуня прирекла їм усім потайки подружжя і вони обвинувачували Віляма справжнього чи пак правного нареченого, що він має злочинний і насильний вплив на бідну жінку і що він приневолює її брехати.

Про те, що експортовий дім Раднерів котився чимраз ближче до катастрофи, не треба навіть і згадувати. Брати не думали про купецькі інтереси, при тому дивовижні процеси зїдали велитенські суми.

При кінці квітня ц. р. всі брати станули знову перед судом. Суддя намагався намовити їх усіма силами до згоди. Даремно. Один день пізніше станули вони перед судом за незаплачений довг і тоді виявилося, що нема головного свідка: гарної Мері Ангут. Вона потайки відїхала, залишивши лист, у якому вона повідомила, що має вже досить божевільних братів Раднерів.

МАЛА ДІВЧИНКА ЗЛОВИЛА ВЛОМНИКА.

В Римі зловили недавно дуже небезпечного вломника, завдяки незвичайній холоднокровности і притомності думки малої дівчинки.

Джені сиділа одного дня сама дома, коли раптом почула в сусідній кімнаті підозрілий шелест. Дівчинка не злякалася, тільки спокійно зійшла до гоюю віллі і зателефонувала по поліцію. Коли верталася знову до своєї кімнати, стрінула на сходах малого елегантного мужчину, якого (зовсім справедливо) підозрівала, що саме він є вломником.

Не виявляючи найменшого страху, дівчина заговорила до непрошеного гостя і почала ставити йому ріжні запити, щоб хоч кілька хвилин довше його задержати. Вломник збентежений добрим настроєм дитини почав вести з нею розмову. Та на свій превеликий перестрах він запримітив по хвилині, що до віллі входить поліція і що молоденька, симпатична розмовниця показує на нього як на вломника. Після переведеної ревізії виявилося, що забрав із цілого дому готівку. За ним уже від давна шукала поліція, підозріваючи, що він був виконавцем багатьох вломів.

ЗМОТОРИЗОВАНІ ЗЛОДІЇ КУРЕЙ.

В деяких околицях положених на північ від Гамбурга траплялися в останніх часах доволі часто крадежі курей. Усі крадежі відбувалися вночі. щойно по довшім часі поліції вдалося виновників арештувати. При цій нагоді виявилося, що злодії „працювали" на мотоциклах, щоб мати змогу якнайшвидше „звіяти".

Найважніше те, що злодії не мали спільників у ніодному селі і вони вибирали собі щойно підчас переїзду через село відповідний „обєкт" для своєї діяльности. У такім принагіднім виборі мали вони просто неймовірну вправу. Спіткнулися вони зовсім припадково, коли один селянин, який вертався пізно вночі домів, запримітив мотоциклі з погашеними світлами, які стояли теж перед неосвітленим домом. Він спонив алярм і тоді злодіїв, які мали на совісти більш як 50 виступів, арештували.

З літака зловив злодія.

Злодієві, який украв авто недалеко летунського майдану у Брукліні, справді не повелося. Бо пех хотів, що авто було власністю летуна-інструктора, який саме під ту пору відбував летунський інструкторський лет із одним зі своїх учнів. Летун-інструктор на прізвище Волер запримітив, що до його авта всів якийсь чужий чоловік і швидко відїхав.

Інструктор повідомив про цей випадок свого учня і заявивши, що перериває науку, полетів за злодієм. Літак їхав якийсь час над дорогою, обсервуючи злодія самоходів, одначе коли авто загубилося відтак серед інших авт, від яких на підміській дорозі аж зароїлося, Волер швидко причалив на поле і телефонічно повідомив про випадок поліцію. При тому описав точно вигляд украденого авта й подав його число. Не минуло й пятнацяти хвилин, як поліція придержала злодія і віддала авто його правному власникові. Злодій, що мав пеха і украв авто летуна помандрував до вязниці.

—o—

ВЕСЕЛЕ

ДУРНИЙ ЗАПИТ.

— Пане докторе, чи моглиб ви мені сказати як довго може жити людина без мозку?

— Ну, цього не можна так відразу сказати. Кілько нпр. ви маєте літ пане Клевка?

ВЕЛИЧЕЗНІ ПОСТУПИ.

— Якже там зі скрипкою вашої доньки?

— О, вона робить величезні поступи — тепер знаємо бодай, чи вона строїть, чи вона гр...

ФАЛЬШИВА ДОРОГА.

Вони танцюють. В одному менті він зідхнув важко й каже:

— Ох, панно Галю, коби я знав дорогу до вашого серця!...

— Якщо ви думаєте, що вона веде по моїх пальцях, то дуже помиляєтеся — вона гостоо

З нових видань.

„УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ“.

Оживлення українського видавничого руху найшло свій відгомін теж на все ще у нас мало популярному дошкільному терені. Може навіть і небагато осіб знає, що оце заходом Т-ва „Українська Захоронка“ у Львові пішло вже у світ трете число журналу „Українське Дошкілля“, присвяченого справам виховання дитини у її ранньому віці, дома і в дошкіллі. І дивне трохи, що досі ніхто з громадянства не привітав цієї важної появи. Бож подумати тільки, що це є перший і єдиний досі український орган, що ставить своїм завданням іти в допомогу батькам і виховникам дошкільної дітвори, висвітлюючи організаційні і методичні питання в її вихованні. Правда, дитячих журналів у нас є кілька (Світ Дитини, Дзвіночок, Наш Приятель, Малі Друзі, Сонечко, Дитина), але всі вони призначені для ужитку шкільної дітвори, котра вже вміє читати, і матеріял там поданий лише дуже рідко можна пристосувати для молодших дітей, себто від 3—7 літ життя.

Відчувається також великий брак літератури для наймолодших дітей — все ще треба їх годувати давніми речами, перестарілими, ба навіть шкідливими з погляду психіки сьогоднішньої дитини. Духова пожива наших дошкільнят була завсіди доривочна, припадкова. А тимчасом наша дошкільна справа здобуває щораз більше зрозуміння серед широких кол громадянства по містах і по селах — мережа дошкільних завдань невпинно поширюється і що найважніше фреквенція дітвори в них помітно і постійно зростає. Навіть заможні родичі охоче віддають своїх одинаків до дошкілля, бо переконуються наглядно, що оточення ровесників і життя у радісній щиро дитячій атмосфері, яким кермує фахова виховниця, має неоцінений вплив на розвиток дитини. А буває й таке, що батьки не вміють виховувати своєї дитини і як самі до цього признаються „не можуть собі з нею дати ради“, тоді ця проблема находить знамениту для обох сторін розвязку в дошкіллі. Як видно треба було необхідно прийти з поміччю молодим матерям і виховницям у їхній важкій і відповідальній праці. І саме „Українське Дошкілля“ йде назустріч потребам дошкільного виховання і подекуди їх заспокоює.

Перед нами всі три числа „Українського Дошкілля“, що вже зверхнім виглядом (проєкт обгортки С. Гординського) роблять миле, естетичне враження. Крім теоретичних статтей, що їх авторами є знані педагоги, лікарі та дослідники дитячого побуту, є багатий і дуже цікаво розгорнений практичний матеріял. Казочки, віршики, гри й забави, коротенькі сценки, постійний порадник як самому зладити дитині іграшку, актуальні методичні вказівки, хроніка, що містить цікаві замітки з життя товариства та поодиноких дошкіль, врешті рецензійний огляд дошкільної преси та дитячих імпрез. Гарні ілюстрації та світлини надають журналові живости. А все те редаговане майже виключно фаховими виховницями, що мають за собою довгі роки праці. Слова великого признання та щирої вдячности нехай прийме невеличкий гурток ентузіясток дошкільної справи, що по цілоденній, виснажливій праці з малими дітьми, сидить у пізний вечір над експедицією своєї „ластівки“.

І летить „ластівка“ у простори, одні вітають її радо і таки зараз випитують, що нового чувати у дошкільному світі, — головно там, кою образочка на 4. сторінці є казочка, — а до інших тих, що то до всяких проявів культурного життя ставляться байдуже, якось тяжко „ластівкам“ доступатися і вони, буває, сумні завертають на вул. Руську ч. 3.

Передплатниця.

Ширіть наш часопис!

ВІДГУКИ ДНЯ

На фронті віри.

Виходить собі така ґазетка, „Ґреко-Католік“ називається, що має на своїм чолі виписане цікаве гасло: „Ґенте рутенус — націоне польонус“ і пропаґує поворот зукраїнщених поляків назад до свого народу.

Щож — думаю — обряд не окреслює ще національности і коли я знаю українців-римокатоликів, то може бути, що є поляки-грекокатолики. Щоправда, це останне досить неймовірне, коли взяти під увагу рік 1340, себто кінець самостійного галицького князівства, але — мій Боже! — чуда бувають і тепер... як твердить францішканський „Мали Дзеннік“ при нагоді канонізації св. Боболі і переходу православних на римокатолицьке в Гриньках, Деркалах та інших селах прикордонної смуги. „Чиж не є це очевидне і найбільше чудо св. Боболі?“ — питається францішканська ґазета.

Отже можливі були і переходи на грекокатолицьке!

Одно мені незрозуміле. Коли обряд не вказує на національну приналежність, то пощо аґітувати за переходом? А коли вказує, то чому всі редактори з „Ґреко-Католіка“ ще досі сторчать у греко-католицизмі?! Адже вони, міркую, що-найменше так само свідомі, як дядьки з Деркалів!

Але видно щось є в тім на річи, коли людей з ріжних ґмінних і неґмінних сфер напала місіонарська гарячка навертання, хоч направду не шкодилоб їм займатися багато важнішими справами. В першу чергу кинулись вони на ревіндикацію всіх -ських, -цьких, -евичів та -овських, бо таке закінчення назвища є на їх думку незбитим доказом шляхоцького походження. А що шляхта не могла вирости серед українців, то з цього ясна конклюзія.

Саме про такий спосіб думання одного могутнього достойника з далекого волинського села, пана громадського писаря довідався я нині і хочу поділитися тим з Читачами.

Стрічає пан писар одного тамошнього селянина.

— Слухайте — каже — як ви зветеся?

— Яринський Микола.

— Аґа: Яриньскі. То ви шляхтич!

— Може бути, але на це доказів не маю.

— Нащо більше доказів? А назвище!?...

— Все одно, пане, чи шляхтич чи нешляхтич — жити тяжко.

— Не кажіть так. Коли ви шляхтич, то ви поляк, а коли ви поляк, то повинні перейти на римо-католицьке.

— Коли я не поляк.

— Якже ні! Адже докладно знаю, що ваш дід був римо-католик.

— Ні, пане. Я свого діда памятаю. Водив мене все за руку до церкви.

— Тее... гм.. я помилився. То ваш прадід!

— Мій прадід?!... Дивне. Тяжко зміркувати. Бо мій дід розказував, що прадід був навіть дяком у нашій церкві...

— Хочби й так. Але ви шляхтич і повинні перейти. Ви чоловік небагатий, може й землі прикупилиб...

— Пане! Правда, я чоловік бідний, але, сумлінно вам кажу: дам ціле господарство — перейдіть ви на нашу віру.

Пан писар скочили, як опарені:

— Що-о-о? Ти смієш мене ображувати?! Такий простий хлоп, дьогтем мазаний, водою невмиваний...

Взяв і пішов.

І чого доброго ще заскаржить Яринського за намагане підкупство та небезпечну аґітацію.

Нобілітація, само собою, взяла в лоб.

Галактіон Чіпка.

Новинки.

— **Футра до перехования** на літо приймає „ХРОМ“, Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелеринки, перефасоновує уживані футра. 968 —10

— **В елеґантно урядженім пансіоні „Надія“** в Черчі приємно буде мені повитати тамтогорічних моїх Гостей. Марія Томашівська, Львів, Тереси 2 Б. Тел. 267-21. 1077 1—3

— **Весняний Дансінг** — К. Л. К. **відбудеться в неділю 15. травня 1938 р. в год. 18-ій у власній** домівці при вул. Рутовського ч. 22. III. п. —2

— **Варшавські українці, позір!!** Понеділок, 16. ц. м. 8. год. веч. зустрічаємося в Опері на **Фестивалі української народньої пісні.** Білети від 50 сотиків. —3

— **Фотосвітливці!** Закуповуйте ввесь фотографічний матеріял тільки в українській фірмі Е-Комп, Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

— **Не купуйте тандити** — тільки замовте собі одяг у кравецькій робітні **А. Дуфанця**, Костюшка 1 а, І. пов. 986

— **Ювилей артистки.** У понеділок, 16 ц. м. завітає до Клюбу „Нової Хати“ і „Труду“ артистка Ганна Совачева, яка нещодавно святкувала своє 60-ліття. Вперше львівське жіноцтво повитає її в тісному гурті. Членам і гостям раді. Початок год. 6. 1081

— **Не числю за перехования футер у літі,** якщо віддаєте їх до перерібки — Карпяк, Зибликевича 4. 1030 2-5

— **Український Розклад Їзди** з усіми краєвими лініями, стаціями та полученнями з заграницею, важний від 15. травня, можна дістати у всіх книгарнях або просто у Реклямово-Видавничому Бюрі „Астра“, Станиславів, вул. Вісьньовського 4. 1072

— **Повідомляємо,** що єдиний український склад конфекції „ОМА“ д-ра Михайлівського переніс вже свої бюра з вул. Кльоновича на вул. **Коперника 9. II. п.** (над кіном) і поручає там убрання, пальта, тренчкоти, студентські мундурки, хлопячі убрання і найкращі бельські матеріяли та кравецькі додатки по гуртових цінах. Рівночасно на площі Краківській 12 відчиняємо виєдовзі спеціяльний склад дешевих убрань.

— **Українці!** Поможіть сиротам дрогобицької Української Захоронки, купуючи льос в II єдиній Українській Колектурі Державного Льотерійного Монополю. Вже виплачено грачам 80.620 зол., а льоси коштували тільки 38.640 зол. Спішіть, бо „За сиротою Бог з калитою“. Замовляти чеками ПКО 501.579 Tow. Ukraińska Zachoronka, Drohobycz, ul. Św. Krzyża 49.

— **Вільні посади для лікарів.** Бюро праці при окружній лікарській палаті у Львові повідомляє, що є такі вільні посади для лікарів: асистента шпиталю в Пулавах, Клімовижні; домашнього лікаря суспільної обезпечальні в Ряшеві, Малоґощі і лікаря педіятра суспільної обезпечальні в Ряшеві; окружного лікаря в Рудках, Яслиськах, Любіні Великім, Грубешові, Стшижові, Болінові і Задзімині; заступника в Селищах пов. Холм і Шлезині пов. Конін; ординатора відділу внутрішних недуг військового шпиталю у Гродні та ординатора очного відділу міського шпиталю в Лодзі; вільна практика в Ковалеві і Полонці пов. Луцьк. За ближчими інформаціями слід звертатися до секретаріяту бюра праці при вул. Конопніцькій ч. 3 від год. 7—8 вечором.

— **Свячене у Львові.** Батьківський Комітет при школі ім. Короля Данила у Львові, уладжує в неділю, 15. травня ц. р. **Спільне Свячене** в год. 18-тій, у Народнім Домі (вул. Рутовського 22). Того самого дня відбудеться спільне свячене: в читальні „Просвіти“ в Сиґнівці (в год. 16.30, у власній салі при вул. Леопольського 17); в читальні „Просвіти“ заходом усіх установ у Клепарові (в год. 17.30); в читальні „Просвіти“ у Знесінні Новім (в год. 18) і в читальні „Просвіти“ в Замарстинові (вул. Замарстинівська 100 в год. 18-тій).

— **Вступні іспити до головної ґімназії у Львові.** Дирекція головної державної ґімназії у Львові (вул. Сапіги) повідомляє, що подання до вступного іспиту до 1. кл. ґімн. можна вносить на руки Дирекції найпізніше до дня 10-го червня; до кляс вищих до кінця травня; до кл. 1. ліцеїв до дня 22-го червня. Всі іспити відбудуться по закінченні шкільного року. Докладний речинець буде поданий пізніше в Дирекції головн. ґімн. і часописах. До подань для кл. 1. треба долучити метрику народин і свідоцтво закінчення 6-ої кл. як це учень вседюдної школи. До кляс вищих потрібна метрика і свідоцтво з поперед-

ніх кляс (як також виказ перероблених лектур). До ліцею потрібна метрика і свідоцтво скінченої гімназії нового типу.

— **Вистава мистців самоуків.** В неділю, 15-го травня ц. р. відбудеться в 12-тій годині в Музею НТШ (вул. Чарнецького 24, другий поверх) відкриття „Вистави мистців самоуків", яку улаштовує Асоціяція Незалежних Українських Мистців (АНУМ).

— **Вистава фотографіки Жидівського Краєзнавчого Товариства.** В неділю, 15-го ц. м. в год. 13-тій в сальонах „Тозу" (Европейський Готель) відбудеться відкриття **першої весняної вистави фотографіки,** яку улаштовує фотографічна секція Жидівського Краєзнавчого Товариства. Вистава потриває від 15-го до 31-го травня.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Клясової Льотерії, впали м. ін. такі більші виграні: 10.000 зол. на чч. 19801, 22704, 92063. — 5.000 зол. на чч. 57102, 105932, 108630, 118985, 120777, 144052. — 2.000 зол. на чч. 8851, 12277, 17504, 24511, 26366, 33618, 60946, 70720, 72210, 80872, 90691, 109458 126561, 130598, 146241, 149825, 157380, 159121. — 1.000 зол. на чч. 3138, 3626, 4548, 5811, 7383, 10253, 15637, 17274, 19617, 31208, 47200, 50067, 50524, 54750, 56121, 65165, 69457, 70313, 71783, 71951, 74649, 79565, 89067, 100664, 101020, 101522, 101618, 102814, 103186, 104949, 110358, 112251, 124253, 127055, 130367, 130663, 139206, 141387, 145953, 149283, 152383, 156540, 158067, 159540.

— **Для погорільців у Річках, пов. Рава Руська.** Подаю до відома, що на поміщений заклик у „Ділі" в справі жертв для тих, що впали жертвою пожежі в Річках, зложили на мої руки. Вп. проф. Володимир Волянський зі Самбора — 5 зол., п. Анна Лабанців зі Станиславова — 3 зол. і Всеч. о. д-р Франц Масляник з Перемишля — 5 зол. Жертводавцям складаю цією дорогою іменем погорільців щиру подяку та подаю до відома, що одержані квоти передав я Всеч о. Михайлові Гределеві з проханням передати їх найбільш потребуючим. — **Степан Совик.**

— **За громадське пасовисько.** ПАТ подає таку вістку: На тлі залісення зрубу, що служив досі за громадське пасовисько, юрба мешканців Мазовецької Вільки, повіт Рава Руська, не бажаючи допустити до закультурування цього простору, зігнала вчора насильно працюючих там робітників, а опісля кинулася на поліцію. Прийшло до зудару. Поліція у власній обороні була примушена покористуватися пальною зброєю. У зударі було кільканацять осіб ранених, у тому дві особи важко. Одна з тяжко ранених осіб померла в лічниці.

— **Підземні коридори.** В Говилові Великім, теребовельського повіту, 8-го ц. м. на просторі коло 10 кв. м. запалася земля на глибину яких 3 м. В тому місці видно сліди, що ведуть до пяти підземних коридорів, які розходяться в ріжних напрямах. Один з тих коридорів легко доступний і довгий на 60 метрів. На його стінах є ріжні знаки, здебільша затерті, виразно видно тільки вирите на глині число 1201.

— **Страйк у каменоломах.** У каменоломах „Пугач" у Клесові, на Ковельщині, що належать до управи територіяльного самоврядування, вибухнув страйк. Страйкує 107 робітників. Страйк має економічне підложжя.

— **Львівська хроніка.** З мешкання Олени Павлик при вул. Чарнецького 32, вломники вкрали ґардеробу вартости 200 зол. Поліція дослідила, що цієї крадежі допустився Ізак Шехтер з Перемишля, відібрала крадену ґардеробу та віддала пошкодованій. Злодія відставили до суду.

— **Помер приятель України.** Дня 9-го травня ц. р. помер у Берліні політичний публіцист **д-р Карло Йоган фон Фосс,** основник і керманич пресового бюра „Оствельт-Ферляг". Був він видавцем і головним редактором кількох щоденних видань під збірною назвою „Дер Ост-Експрес". Часто висловлював свої симпатії до українського визвольного руху, якого був добрим знавцем і відносився прихильно до справи державної незалежности України. Він є автором книжки п. н. „В большевицькій Росії", в якій проголосив непримирну боротьбу большевизмові. Д-р К. фон Фосс народився 25. червня 1884 р. в підросійській Лівляндії; після докторату посвятився журналістичній праці.

— **Малолітні волоцюги в Ковні.** По вулицях Ковна волочилися в останніх часах цілі банди хлопців, що дуже давалися в знаки мешканцям столиці Литви. Вони були зорганізовані в банди, які з великим нахабством, особливо у вечірні години та у віддалених дільницях міста напастували прохожих. Недавно ковенська поліція зробила облаву на цих малолітніх волоцюг, і з тих, яких притримала, 15 відіслала до дому поправи.

— **Розлад у Ленінграді.** „Ленінградська Правда" пише про „великий упадок найкультурнішого та найбільш европейського з усіх міст Росії — Ленінграду". Шпиталі та міські лічниці в оплаканому стані. Бракує лікарів та допомічного персоналу. Санітарних приписів ніхто не виконує. Нема найменшого порядку ні дисципліни. Найгірше представляється справа дитячих шпиталів. Міста не відчищують. Сміття не вивозять, а вулиці та канали стають збірниками відпадків та розсадниками заразнів та хороботворчих бактерій.

— **Згоріла фабрика електричних жарівок.** У пятницю рано згоріла в Букарешті фабрика електричних жарівок „Люмен". Втрати дуже великі.

— **Пропав літак.** Літак „Даріен", що належав до німецької летунської лінії, на якому було двох членів залоги і 4 пасажирів пропав і від четверга нема про нього ніякої вістки. Літак „Баранявілля", що в пятницю вибрався шукати за ним, мусів з якоїсь причини злетіти причому зачепив за вершки дерев та легко ушкодився. Члени залоги легко ранені. За літаком „Даріен" шукає кільканацять цивільних та військових літаків.

— **Гітлер не бажає собі почесного членства.** Уряд намісника Австрії видав комунікат, в якому звертає увагу всіх організацій та товариств, щоб не надавали почесного членства канцлерові Гітлерові, бо він собі цього не бажає.

— **Назад до моря.** Французькі рибалки мусіли кинути назад до моря понад 200.000 зловлених сардинок, бо фабрики консерв не почали ще праці після страйку.

— **Землетрус у Новій Гвінеї.** Сильний землетрус навістив у пятницю південно-західне побережжя Нової Гвінеї. Дуже високі морські хвилі залили надбережні вулиці в місті Салямаца та ушкодили ряд магазинів. Сильні підземні струси відчули теж у районі Бульольо, де находяться копальні золота. Жертв у людях досі не занотували.

— **Замісць Сталіна — грамофонові кружки з його промовою.** На виборчому вічу у Тифлісі, скликаному у справі виборів до найвищої ради грузинської республики, після того як ухвалили виставити кандидатуру Сталіна у столиці Грузії, група робітників звернулася з проханням, щоб Сталін як перший кандидат до найвищої ради Грузії приїхав до своєї тіснішої батьківщини та виголосив промову до своїх виборців. Влада грузинської республики стримала висилку телеграми до Сталіна у цій справі, мотивуючи це тим, що Сталін занятий працею для цілого СССР і не може приїхати до Тифлісу. Зате робітничим клюбам надіслали грамофонові кружки з промовою большевицького диктатора, яку він виголосив у грудні 1937 р.

— **Дещо про виховання.** Всі педагоги погоджуються в тому, що найуспішнішою методою у вихованні дітей є добрий приклад дорослих, передусім батька і матері. Бажаючи розвинути в дитини якусь добру прикмету аж до чесноти, мусять родичі самі відзначатися тією прикметою в високому ступні. Коли мати і батько бажають наприклад виховати дітей на правдомовних людей, то самі не сміють ніколи перед дітьми ні перед чужими людьми сказати неправди. Це дотичить одинаково і всіх інших прикмет. Це саме можна сказати і про ту прикмету, яка стає людині в житті дуже помічна і часто, а то й звичайно, рішає про її долю. Ця прикмета — то ощадність. Ощадність полягає передусім на оглядній поведінці з усякими матеріяльним добром, отже головно з грошем. Гріш треба щадити — і в тому напрямку повинні дбайливі родичі світити дітям добрим прикладом. А що наявним доказом ощадности родичів може бути тільки щадження грошей у рідних фінансових установах, то в кожній хаті повинна бути бодай одна ощадностева вкладкова книжка з котрогось українського банку. Така книжка матиме в хаті, де є діти, не тільки матеріяльну вартість, але й сповнятиме велику морально-виховну ролю.

Відозви й комунікати.

VI. ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ МУЗЕЙНИКІВ.

Цьогорічний VI зізд укр. музейників відбудеться в **Коломиї** у днях 5. і 6. VI. (неділя й понеділок). Попередить його Служба Божа на інтенцію зізду в 9 год. у парохіяльній церкві. В 10 год. буде відкриття зізду, опісля проф. д-р І. Свенціцький почне чергу рефератів на тему музейництва та його значіння взагалі й українського з особливою увагою та Покуття зокрема.

Перший день виповнять реферати пп.: проф. Б. Загайкевича, проф. М. Гавдяка, радн. В. Кобринського, оглядини місцевого Музею, обідова перерва, дискусія, внески й висновки та спільна вечера. Другий день (від 9 год.) реферати пп.: д-ра Я. Пастернака, проф. д-ра Крипякевича, д-ра В. Залозецького й о. Р. Луканя ЧСВВ.

Точна програма з назвами рефератів буде розіслана в окремих запросинах, які служитимуть за карти вступу на зізд. Хто із замісцевих бажає взяти участь у зізді, нехай зголоситься до дня 1. червня на адресу Музею „Гуцульщина": Коломия, Народній Дім (Костюшка 25).

ЛІТНІ ТАБОРИ.
Комунікат ч. 3.

Комісія Виховних Осель і Мандрівок подає отсі речинці таборів:

Для дітей від 7—9 літ:

Старява — дівч. від 27. червня до 23. липня. Оплата 40 зол.

Старява — хлоп. від 25. липня до 20. серпня. Оплата 40 зол.

Космач — хлоп. і дівч. від 2. липня до 29-го липня. Оплата 40 зол.

Для дітей від 10—13 літ:

Остодір — хлоп. від 27. червня до 23. липня. Оплата 45 зол.

Остодір — дівч. від 25. липня до 19. серпня. Оплата 40 зол.

Для молоді від 14—18 літ.

Сокіл — хлоп. від 27. червня до 20. липня. Оплата 35 зол.

Сокіл — дівч. від 23. липня до 16. серпня. Оплата 40 зол.

Для молоді від 16—18 літ:

на **Гуцульщині** — дівч. під шатрами від 4. липня до 25. липня. Оплата 35 зол.

на **Гуцульщині** — хлоп. під шатрами від 26. липня до 15. серпня. Оплата 35 зол.

Водний — хлоп. під шатрами, речинець подамо пізніше.

Для молоді від 18 літ:

на **Лемківщину** мандрівний — муж. від 7 липня до 18. липня. Оплата 20 зол.

Для фахово-працюючої молоді:

Славсько — дівч. від 8.—28. липня. Оплата 25 зол.

на **Гуцульщині** — хлоп. під шатрами від 24. червня до 5. липня. Оплата 15 зол.

Зголошення до 10. червня приймає: Комісія Виховних Осель і Мандрівок, Львів, вул. Потоцького 11 а, від год. 17—18.

Оплати слати на адресу: Земельний Банк у Львові, ч. чеку П. К. О. 500.170

Тільки задатковані зголошення будуть взяти під увагу.

Збірка і відізд учасників, будуть оголошені дня 15. червня ц. р.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ВОСЬМА ЖІНКА СИНЬОБОРОДОГО".

Молодий гарний, енергійний мужчина відпочиває на Рівієрі. Це великий американський мільйонер, що полагоджує з Рівієри щоденно великі бізнеси телефонічно. Зате по ночах не може спати. А що перевертається з боку на бік, то мабуть тоді прийшла йому думка купити собі нову піжаму. Ні, не цілу, а тільки блюзку, бо штанці під ковдрою йому непотрібні. При великій суперечці на цю тему у крамниці знайомиться з молодою гарною жінкою, якій саме потрібні тільки мужеські піжамові штанці. Закоханий від першого погляду; це по мільйонерськи і по американськи. Освідчується теж відразу. При офіціяльних заручинах (при яких обовязково треба списати контракт) виявляється, що молодий мільйонер мав уже 7 жінок. На це восьма зажадає подвійної суми на випадок розводу і застосує супроти свого чоловіка наскрізь французьку (100-відсоткову жіночу) тактику, як личить закоханій, тверезій і бізнесовій дівчині. Боротьба двох полів і двох сердець проминає ріжноманітно і дуже цікаво. Це погідна, дуже дотепна комедія написана французьким комедієписцем Савуаром, у головних ролях з Гері Купером і Кльодетою Кольбер.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

Луговий курс у Львові. У Львові відбувся луговий курс, на якому було 32 делегатів „Лугів" з ріжних повітів, передовсім з тих повітів, де нема „Повітового Луга". Курс тревав 12 днів: від 28. квітня до 10. травня. Заняття на курсі відбувалися передполуднем у спортовій залі та пополудні в Луговому Городі. На курсі викладали і переводили вправи: д-р Роман Дашкевич, проф. Іван Худик, Панкевич Ярослав, д-р Мацюк Ярема, Жовнір Михайло, ред. Курдидик Анатоль, пос. Целевич Володимир, Мамчаківна Іванна і п. Вашкевська та ред. Голіян. На курсі викладано історію Лугової Організації, теорію руханки, протигазову оборону, теорію стріляння, гігієну, першу поміч у нагляд випадках і ведено ідеольогічні гутірки. Переводжено години руханки, спортові гри і забави, пописові вправи, стріляння до цілі з кріса, впоряд. Курсанти звиділи музеї і ходили на одну виставу до кіна. Курс закінчився іспитами та роздачею свідоцтв.

ЛЬВІВЩИНА.

Спільне свячене в Рокитні. Дня 1. V. ц. р. відбулося спільне свячене в Рокитні заходами двох місцевих установ: кооперативи та кружка „Рідної Школи". Імпреза ця вийшла прегарно. На свячене прийшли: молодь і старші зі села, а також приїхали зі Львова делегат С. У. К. та проф. Ластовецький, делегат „Рідної Школи". Пасху поблагословив місцевий парох о. Білинський та сказав до зібраних принагідну промову; відтак пішла товариська гутірка, перериванна співами й промовами. З товариських розмов видно було, що в селі найкращі відносини. Вже кілька літ тому місцеве священство розвинуло тут читальню „Просвіти"; існуючі в селі організації мають багато до побажання. Партійництво чи деякі амбітні одиниці є колодою праці місцевих організацій. В селі дається відчути брак сильного проводу. На превеликий жаль, місцевий о. парох часто хорує і через те не має спроможности заопікуватися культурно-освітнім життям села. А в Рокитні такої опіки треба може більше, ніж деінде. Тому то приявність о. пароха на цім свяченім та його теплі слова викликали загальну радість між присутніми.

Свячене в Домініканських Бірках. Одним з тих бідних і занедбаних наших сіл коло Львова, що досі ще не мають своєї хочби малої церковці та місцевого національного проводу, є Домініканські Бірки. Називаються вони „Домініканські", бо тут оо. Домініканим мають свій двір, костел, поля і ліса. Та цього року виїхали з Бірок і свої поля парцелюють, на жаль, тільки між римо-католиків і тих українців, що зрадили віру своїх батьків... На щастя, таких тут нема. Бірки належать до парохії Рокитно і селяни туди ходять до церкви або до каплиці СС. Студиток у Брюховичах. В селі нема церкви, то й священик рідко коли сюди заходить. Зате в селі є польська школа і учителі поляки. І найбідніша зі всіх цього року є українська шкільна дітвора, бо навіть релігії вчить її місцевий поляк-учитель по польськи. Учить він, бо о. парох з Рокитна хорує і не все може приїхати до школи. На превелике диво, в селі цім живуть і працюють свідомі селяни українці. Мають свою читальню „Просвіти", до якої майже всі належать. В читальні мають 200-томову бібліотеку. Виділ уладжує часто вистави та імпрези. Саме дня 1. 5. ц. р. рухливий виділ читальні в Бірках Домініканських улаштував свячене для своїх членів, на яке прийшло 123 місцевих селян і робітників, зі Львова приїхав д-р Савчак, а з Рокитного о. парох Білинський зі своїми гістьми проф. Ластовецьким та делегатом РСУК. Домівку читальні прикрашено гарними вишиваними рушниками, портретами та стяжками в національних красках. Все це робило дуже миле враження. Після благословення свідів присутні свобідно розмовляли та співали, а гості-інтелігенти промовляли до зібраних. При кінці п. Черванський подякував гостям і членам за чисельну участь. Опісля відспівано національний гимн. Після цього молодь весело бавилася.

САМБІР.

За консолідацію національних сил. З ініціятиви Повітового Народнього Комітету УНДО відбулася в четвер 5. травня ц. р. в Самборі повітова нарада в прияві 204 учасників селян і духовенства з більшости сіл самбірського повіту і кільканадцятьох місцевих інтелігентів та запрошених на цю нараду послів д-ра Степана Барана і Гриця Тершаківця. Нараді проводив п. Тарнавський з Вишова. Реферат на тему „Сучасне політичне положення й українська справа" виголосив посол д-р Степан Баран, що обговорив теперішне політичне положення в Европі і світі, яке грозить вибухом нової світової війни, значно страшнішої як була остання світова війна з огляду на поступ воєнної техніки і небувалий зріст зброєнь у всіх державах та втягнення у воєнну організацію мільйонів народніх мас. Воєнну загрозу збільшує в багатьох державах невирішене там національне питання і большевицька агітація Совітів, що пре до світової революції і збурення самих основ теперішнього устрою й сучасної християнської культури з насадженням комуністичного ладу на зразок, як є нині в Совітах. З неполагоджених справ національного і державного характеру є українська справа, що сьогодні набрала більшого значіння й розголосу, як це було в 1914 р. і домагається своєї розвязки у формі створення незалежної Української Держави. До приходу тої рішальної хвилини слід нам приготовитись і повести таку політичну організацію та консолідацію наших національних сил, щоб у нових обставинах змогли ми справді здійснити свою мету. Реферат посла д-ра Барана доповнив пос. Тершаковець, торкнувшись теж деяких практичних справ, важних для нашого села. Дискусія була дуже жива, промовляли у ній пп.: Фольис з Лютовиська, Гуран з Блажова, проф. Филипчак зі Самбора, Маркусь з Берестян, Ладиний з Мостович, о. Курдидович, парох з Кульчиць Шляхотських, Ілей з Пянович, д-р Ілько Кульчицький зі Старого Самбора, Тарнавський з Вишова й о. Кушлик, парох з Пянович. Відповідь і вияснення давали оба присутні посли. На внесок о. Кушлика ухвалено заклик до проводу, щоб старався перевести консолідацію наших національних сил, бо цього вимагає наша національна потреба. Чотирогодинні наради закінчено відспіванням національного гимну.

СОКАЛЬ

Театр Йосипа Стадника загостив на кількаденний побут до Сокаля, де зачав свої виступи оперетою Д. Николишина „Синя квітка". Ця симпатична оперета, повна легких та мельодійних стрілецьких мельодій і дорогих кожному стрілецьких однострої, пройшла з немалим успіхом. У головній ролі дебютувала п. Н. Дичківна, що виявила чималі задатки справжнього мистецького таланту. Симпатичний, хоч ніжний голос, а передовсім бездоганна дикція, кажуть сподіватися, що по впертій праці під рукою доброго режисера, якою без сумніву є дир. Стадник, п. Дичківна — иншими дебютантка — зможе зайти далеко. Другою була оперета Лисенка „Чорноморці". Стара народня карооперетка залишиться на все одною з кращих у репертуарі наших театрів. Усі ролі обсадив режисер дуже добре, так, що оперета пройшла з великим успіхом. З жіночих роль справді по мистецьки заграла п. Стадникова. Дуже добрі пп. Пастернаківна і Мацієвич. З мужчин найкращі Гелас, Тимчук і Шашаровський. Третього вечору йшла музична комедія „Подвійна бухгальтерія", де гріміті оплески збирали: Шашаровський у ролі подвійного бухгальтера, Крижанівський і Мельник

у характеристичних ролях двох фабрикантів. Коротко виступи театру тішаться незвичайним успіхом. Бо справді добір п'єс і гра артистів дають змогу приємно провести вечір. В антрактах здавна, добра оркестра під орудою Тимецького, що напевно не має собі рівної в ніякому нашому українському театрі.

На площі Народнього Дому почалися вже підготовні роботи. Починається будова. Комітет будови під проводом ради. Кінцева валюта на все громадянство Сокальщини обовязок прийти з грошевою допомогою фондові будови. Переведено дотепер дві збірки в повіті на цю ціль, але зібрані фонди не вистарчають. Є вже площа у прекрасному місці, 200.000 цегли, 4 вагони вапна, 6 вагонів каміння ріняку та пісок і кількадесят тисяч готівки. Плян будови вже затверджені. Будова зачинається і комітет видав відозву до всього громадянства Сокальщини не переставати надсилати жертви на будову, бо до кінця ще далеко, а фонди малі. Допомогти комітетові у його важкій і відповідальній праці — це перше завдання Сокальщини під сучасну пору.

СТАНИСЛАВІВ.

Кореспондентура Пром-Банку. Мин. тижня відкрив Пром-Банк у нашому місті свою кореспондентуру, брак якої відчували купці, особливо молодші. Кореспондентура значно оживила рух купецько-ремісничий і є повна надія, що втягне в засяг своєї діяльности найширші круги купецтва й ремесла. З цього місця бажаємо новій станиці, такій потрібній на станиславівському ґрунті, найкращих успіхів.

Гостина театру ім. Тобілевича. Мин. тижня гостив у нашому місті театр ім. І. Тобілевича, виставляючи отсі п'єси: „Невольник", „Орлеан", „Орфей у пеклі", „Процес Мері Деген" і „Лісова пісня". Із виставлених п'єс найудатніше випало „Орлеан" як під оглядом гри, так теж декорацій і строїв. Тут слід підчеркнути, що театр має справді прегарну гардеробу й добрі декорації. Щодо гри, то мужеські сили належал краще заприпрезентувались від жіночих. На доповнення жіночих сил мусить провід театру звернути увагу. В загальному полишив театр Тобілевича дуже гарне враження й потвердив ще раз погляд, що поруч „Загреви" є нашим найкращим театром. Публики було доволі, всеж таки не в такій скількості, як давніше.

З життя гімназійної молоді. В суботу 7. ц. м. виставила III. кл. гімназії СС. Василіянок п'єсу „Лялечка з саської порцеляни", що пройшла з повним моральним успіхом. Дуже приємно вражала дбайливість, з якою „Лялечку" виставлено. Заслуга це безперечно п. Я. Баринчевої, що своєю безкорисною працею вводить шкільну молодь у театральне мистецтво. На спеціяльну увагу заслуговують строї та декорації, що хвилинами переносили глядача дійсно в чари травневої ночі й лісові дива. З поодиноких виконавців вибивалась І. Баринчівна в ролі „Лялечки" і Я. Павловська як „Перо". Добра була теж Н. Прокопів як „Медвідь". Інші в загальному вдоволили, так що вистава лишила дуже симпатичне враження. Здається нам лише, що з оркестрою вистава булаб випала ще краще.

Свячене „Р. Ш." відбулося в неділю 8. ц. м. З прикрістю слід підчеркнути, що загал громадянства, а передовсім інші товариства й установи, поставились до свяченого якось дивно байдуже. Багато бракувало на свяченому з тих, що з уваги на своє громадянське становище на свяченому повинні були бути. Часами за мало ще дати гроші на вступ, а не піти. Свячене „Р. Ш." повинно бути виявом загального зацікавлення громадянства долею „Р. Школи". Багато в нас високопарних слів, та за мало діл! Ті, що були на свяченому, провели час приємно, корисно для „Р. Ш." і для себе.

Ревізії у Станиславові. У звязку з припиненням діяльности Союзу Українок у Львові перевела поліція в місцевій філії ревізію, що тревала до 3. год. вночі. — Основну ревізію перевела теж поліція в м-ра М. Кушніра в домівці філії „Просвіта". Причини ревізії в „Просвіті" не знаємо.

БРОДИ.

Політична нарада УНДО в Бродах. Дня 10. травня ц. р. відбулася в Бродах заходом місцевого Повітового Народнього Комітету УНДО політична нарада, на яку прибуло коло 70 представників з таких місцевостей повіту: Голосковичі, Дітківці, Наливчик, Лагодів, Чехи Броди, Лешнів, Біліче, Заболотці, Конюшки, Гаї Старобрідські, Смільно, Корсів, Висоцько. Нарадами проводив голова ПНК д-р Теодор Жолкуцук, секретарював студент п. М. Сірко. Політичний реферат і посольський звіт виголосив пос. В. Кузьмович. Після реферату ухвалено резолюції з протестом проти розвязання Українського Спортового Союзу, „Сили" та „Союза Українок", а також проти подій у Волочиві та Раховi. Присутні вислухали декларації Центрального Комітету УНДО в справі територіяльної автономії та ухвалили резолюції з домаганням забезпечення української національної особовости в Польщі та введення на території, заселеній у більшости українцями, нові

ciальної територіальної автономії. Врешті ухвалено резолюцію, яка домагається зміни виборчої ординації до сойму та до самоуправних органів. Замітна була одноодушність і захоплення при ухвалюванні резолюцій. В дискусії підношено цілу низку місцевих болячок. Зібрання закінчилося відспіванням національного гимну.

МОНАСТИРИСЬКА

Гостина театру Тобілевича. В нашому місті гостив один з найкращих українських театрів, а саме ім. Тобілевича, який, мусимо це признати, стоїть на висоті свого завдання. Почавши від добірного ансамблю аж до мистецького виконання — все у ньому поставлене взоріл. Одначе з жалем зазначуємо, що в Монастириськах ходило до театру нашої публики за мало. Чому? Чи може грошеві недостачі? Думаю, що ні, бо на кіна та всякі дурниці, чи щоденно на „Кур'єрка", який сипле на наші адреси такі компліменти, як „збіри, бандиці, крейожерци" і т. д., то у нас гроші є. Але на наш театр, на те, що наш нарід оспівує та що нашю збогачує, о, на це грошей нема. Сумно тай годі!

ПЕРЕМИШЛЬ.

Як інтерпретують статут „Сільського Господаря". Цими днями дістав кружок „С. Г." в Кормовичах зі старостства письмо, яке без всяких коментарів подаємо в цілости, бо воно віддзеркалює духа сьогодн. відносин: „Starostwo Powiatowe Przemyskie. L. Pol. B. 329/Stow. U. Przemyśl, dnia 16. IV. 1938. Do Zarządu Kółka Krajowego Gospodarskiego T-wa „Silskyj Hospodar", do rąk P. Oleksiego Kroka w Kormonicach. Na zasadzie postanowień art. 16. Rozp. Prezydenta Rz. P. z dnia 27. X. 1932 w przedmiocie prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. Rz. P. nr. 94, poz. 808) udzielam Zarządowi upomnienia, ponieważ zostało stwierdzonem, że w łonie tamt. Kółka został utworzony „Hurtok chliborobskiego wyszkolenia młodzieży". Zakładanie bowiem takich hurtków nie przewiduje statut „S. H.", przeto wzywam Zarząd, by w terminie do dni 7 zlikwidował wspomnianą przybudówkę stowarzyszeniową, gdyż w przeciwnym razie rozwiążę tamt. Kółko. Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie, które podać należy do tut. Starostwa w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia. Za Starostę powiatowego: Mr. Jan Starzecki, Wicestarosta." Проти цього рішення Рада Кружка „С. Г." внесла до Воєвідського Уряду спротив.

Може вкінці протверезіють! Довгі роки свято першого травня святкували окремо польські й жидівські клявзені II. і III. інтернаціоналу й окремо українські, згуртовані при вул. Сеігурського. В 1936 р. українські робітники під проводом проф. Сабата й інж. Козінського дали себе втягнути до спілки з поляками і жидами. Цьогорічне першотравневе свято складалось, як звичайно, з двох частин. Передполуднем у великій салі Робітничого Дому відбулись маніфестаційні зібрання, на яких виголошено кілька промов. Вполудне уформувався похід в числі двої тисячки осіб, що перейшов вулицями міста в сторону Ринку. В поході переважали жиди. Українців цього року було назагал небагато. Селян, за винятком 8—10 з Ясеманич, не було. Коли похід виходив з Францішканської вулиці на Ринок, зібрані ендеки в числі коло 50 осіб, піднявши праві руки вгору, викрикували „Преч з жидо-комуною" — настрашені учасники кинулися врозтіч. Соціалістичні бойовики, думаючи, що ендеки бють їхнього брата, кинулись на ендеків. По кількахвилинній бучі похід продовжувався дальше. По відповідних промовах Белюха і д-ра Гросфельда, зовсім неподібних до промов тих самих панів назад кількох літ (цим разом ці панове пішли сильно на право), оркестра заграла державний гимн (перший раз від кільканайцятих літ) і похід розвязався.

З театральної салі. В пятницю, 6-го ц. м. Драматичне Т-во ім. Лесі Українки виставило в салі Народнього Дому комедію на 4 дії братів Шантанів „Схоплення сабінок", у перекладі К. Губарієві. Аматори добре підготовили цю комедію. Своєю знаменитою грою виказали вони багато хисту. М. Просіцький у ролі проф. Гольвіна, К. Губрієва в ролі Розалії, Е. Сорочак у ролі Пави, М. Дмитрів у ролі Фридерики і Я. Андрухович у ролі Еміля Гроса — були знамениті. Дуже добрі були: Т. Торлецький у ролі д-ра Неймайстера і Шустковська в ролі Марії. Але найкращим був проф. О. Хичій у ролі директора мандрівного театру Штрікера. Непересічний талант виявив Гадзевич, що дебютував у ролі Гроса-батька, властника виноробні у Відні. В загальному цілість робила дуже гарне враження і публика, якої, правда, було дуже мало, весело провела вечір та розійшлася з вдоволенням, бо дала при цьому ще лепту „Рідній Школі". Виставу режисерував проф. О. Хичій.

Свято Юрія. Перемиське українське купецтво зорганізоване у філії Союзу Українських Купців віддало честь своєму патронові — св. Юрієві окремим святом. Свято, що відбулося в неділю 8. ц. м. почалося у катедральному храмі в год. 12-ій Служобою Божою, яку відправив о. проф. О. Орський. Під великим, ясно освітленим шатром зібралося кількадесять купців, які в набожному настрою вислухали Служби Божої. Після того у власній домівці відбулися святочні сходини, в яких взяли участь коло 70 купців, представники установ, редактор „Українського Бескида" м-р Костюк та кореспондент „Діла". Сходини відкрив голова філії П. Марко. Він привитав зібраних і відчитав реферат про життя і діяльність св. Юрія, про колишній розвиток українського купецтва, його занепад та про його відродження у повоєнних літах. По рефераті відбулася дискусія. Інж. М. Деревянко підкреслив значіння духової культури, д-р М. Рибак звернув увагу на національне обличчя купецтва та національну свідомість; крім них забирали ще слово м-р Ю. Костюк, Дм. Доротяк, М. Заразка і П. Заболоцький. Сходини закрив голова П. Марко закликом до обєднання та просив, щоби купці якнайчастіше сходилися до своєї домівки для виміни думок. Сходини закінчились відспіванням національного гимну.

К-к.

КОЛОМИЯ.

Шевченківський концерт. Українські міщани міста Коломиї, згуртовані у двох читальнях „Просвіти": ім. Т. Шевченка й М. Шашкевича, а також у т-ві „Скала" та філії Т-ва „Зоря", вшанували память найбільшого поета України, Тараса Шевченка, окремим святом 8. травня ц. р. Хоч програма невибаглива, проте дбайливо підготована і вдоволяла й тих, що були на цьогорічних двох Шевченківських концертах: „Колом. Бояна" і молоді місцевих гімназій. Вступне слово виголосив проф. Николишин Дмитро, який цим разом у своїй популярній промові підніс головно непохитність Шевченка у його змаганнях до цілі та вказав на необхідність засвоїти собі всім громадянам його вічно актуальні ідеї. Відтак ішли поодинокі та збірні виступи хорів: Т-ва „Зоря" і двох читалень „Просвіти". Мішаний хор читальні Шевченка під орудою п. Малащука Ол. відспівав Шевченка-Роздольського „Сонце заходить", відтак Леонтовича: „На вулиці невесело" та „Ой зійшла зоря". Останні дві пісні виконано краще під оглядом чистоти інтонації та інтерпретації, як першу. Мужеський хор читальні Шашкевича під диригентурою п. Луканюка С. виступив із двома піснями: Шевченка-Воробкевича „Думи мої" та „Минають дні". Краще безумовно випала перша пісня. Зате треба признати, що мішаний хор „Зорі" під управою знаного й досвідного диригента, проф. Шипайла Романа, відспівав гарно народні пісні: „Шумить, гуде дібровонька" и „Ой гай мати". Гарне враження викликав збірний виступ усіх хорів (тут був і хор „Скали") в числі до 100 осіб. Зовсім поправно, хоч і без диригента, відспівав збірний хор, починаючи свято, Шевченка-Стеценка „Заповіт" та при кінці концерту під управою проф. Шипайла Романа „Учітеся, брати мої" Шевченка-Котка. На признання заслуговують і деклямації. П. Дійчук С. віддеклямувала добре Лебединського М. „Тарасові", а маленька Савчук Л., наче вправна декляматорка, віддала зі зрозумінням Шевченка: „Минають дні" і викликала заслужено бурю оплесків. Симпатичний був теж мандоліновий квартет членів читальні Шашкевича. Відограно увертуру Россінія „Танкред". Завдяки зусиллям режисерії п. Скалозуба О. зробила на слухачів помітне враження й інсценізація „Розритої могили". Посвятилося свято національним гимном. Слабо була заступлена місцева інтелігенція, але й обмаль було старшого міщанства, яке в тому самому часі відбувало загальні збори церковного братства. Краще було б відложити ці збори та своєю присутністю засвідчити свою сконсолідованість більше на Шевченковому святі.

В. М.

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

ЛЬВІВ:

Грище Погоні: год. 9.30 рано товариський метч **Україна II—Зоря.**

Тамже: год. 11.30. Мистецтво Окружної Ліги **Україна—Польонія.**

Грище Т. С. Ль. год. 9 рано — мистецтво Ц-кляси **Свен—СКР.**

НА ПРОВІНЦІЇ:

Станиславів: мистецтво А-кляси **Пролом—Покуте.**

Самбір: мистецтво А-кляси **Дністер—Стшелец** (Борислав).

Сколе: мистецтво Б-кляси **Скала** (Стрий)—**Гредлів.**

Мостиська: товариський метч **Сян** (Перемишль)—**Скала** (Мостиська).

Медика: мистецтво Ц-кляси **Веселка—Бригада.**

МИСТЕЦТВА ЮНІОРІВ:

Перемишль: Сян—Польонія.

Львів: Україна—Стшелец.

ЗАКАРПАТТЯ:

Ужгород: Русь—ЧСК (Ужгород).

Шахи.

ТУРНІР МОЛОДОЇ ГРОМАДИ.

У Турнірі за мистецтво українського Львова, який поволі доходить до кінця, веде Романишин, Туркевич і Мороз по $4^1/_2$, Плаксій 4, Лозинський і Іванько по $3^1/_2$, Попель 3, Данів $1^1/_2$, Кордуба 1, Прийма 0.

ПЕРЕД ЗМАГАННЯМИ ЗА МИСТЕЦТВО СВІТА.

Д-р Альохін рішився остаточно розіграти черговий двобій за мистецтво світу з Фльором (Ч. С. Р.) кандидатом Міжнародного Шахового Союзу.

ПО ВСІХ-УСЮДАХ.

Ню-Йорк. Турнір у державі дружинового мистецтва світа в шахах, Півн. Америці, покінчився перемогою Ржешевського 13. 2) Файне $12^1/_2$. 3) Сімензон 11. 4) Горовіц 10. 5) Кождан $9^1/_2$. 6) Деке 9. (Усіх учасників турніру 17).

Любляна. У міжнародньому турнірі за мистецтво Югославії з участю 16-ти змагунів, переміг Костич (Югосл.) $10^1/_2$. 2) Шабо (Мад.) 10. 3) Д-р Тартаковер (Польща) $9^1/_2$. 4) Штайнер (Мад.) $9^1/_2$. Аттольос, Трифунович, Вівнер по $8^1/_2$. Пірц 8. (Всі Югославія).

ШАХОВИЙ ГУМОР.

Д-р Ляскер був великим аматором добрих цигар. Одного разу подарували йому кібіци більшу кількість гаванських цигар. Підчас метчів кібіци запримітили, що він курить останнього сорту махорку. Здивовані, питають його за причину.

— В останньому часі граю з надто сильними противниками — паде відповідь.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Ks. Ad. Stankievič: BOŽAJE SŁOVA na niadzieli i śviaty. Vyd. T-va „Biełaruskaje Katalickaje Vydaviectva". Lvou — Vilnia, 1938.

Inż. Jerzy Królikowski: JAK JEŹDZIĆ I CHODZIĆ PO DROGACH. Wydane przy pomocy subwencji Ministerstwa Komunikacji. Wydawnictwo Ligi drogowej w Warszawie. Warszawa, 1938.

Adw. Wilhelm Rippel: CHRZEST KRWI REHABILITACJĄ ŻYDÓW. Warszawa, 1938. Велико 8-ка, стор. ...

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає. З ним треба вести постійну та витривалу боротьбу, щоб винищити його геть-чисто. В цьому допоможе нам найкраще буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ" — найновіша книжечка „Просвіти".

Театри.

Великий Театр:

Неділя 15. 5. год. 3.30 попол. „Роз-Марі"; год. 8. веч. „Літо в Ногап".

Понеділок 16. 5. год. 8. „Літо в Ногап".

Театр Ріжнородностей:

Неділя 15. 5. год. 3.30 попол. „Легкодушна сестра"; вечором вистави нема.

Понеділок 16. 5. вистави нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БУЧАЧ:
16. 5. Орленя.
17. 5. Процес Мері Деген.
18. 5. Орфей у пеклі.
19. 5. Лісова пісня
20. 5. Невольник.

В підготові нова оперетка Я. Барнича на 3 дії „Пригода в Черчі" і драма на 3 дії І. Зубенка „Княгиня Анна". З Бучача їде театр до Підгаєць.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СКАЛА:
15. 5. Гетьман Полуботок.
16. 5. Ніч під Івана Купала.
17. 5. Мазепа.
18. 5. Маруся Богуславка.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

МОСТИ ВЕЛИКІ:
Неділя 15. 5. Чорноморці.
Понеділок 16. 5. Нітуш.
Вівторок 17. 5. Грипь (новинка).
Середа 18. 5. Казка старого млина.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:
15. 5. Бутини.
19. 5. Рава Руська.
22. 5. Немирів.
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.

Турне під адм. Степана Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „Нансі Стіль пропала".
АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат".
БАЛТИК: „Князь і промак".
ВАНДА: „Веселі розведення", „Дорога до щастя".
ҐРАЖИНА: „Несподівана година".
ЕВРОПА: „Верес" на осії, Родевельтем.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Сміх серед сльози".
МЕТРО: „Наступ на світанку", „Аліс"
МІРАЖ: „Еспаньола" з Марленою Дітріх.
МУЗА: „Її перший баль".
ПАЛЯС: „Щаслива тринадцятка".
ПАКС: „Царський кур'єр".
РАЙ: „Один поверх вище".
РІЯЛЬТО: „Малий чарівник".
РОКСІ: „Стрілець із Бенгалі".
СВІТ: „Проклятий овид", „Робінзон Крузо".
СТИЛЕВЕ: „Вітаємо" і ревія.
ТОН: „Володарка джунґлів".
УТІХА: „Боротьба за золоті поля" та ревія.
ХИМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 15. травня 1938.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Ран. денник, 8.15 Для села: Хл. Газетка, Музика з пл., Як збільшити видатність садів, 8.30 Новоземні серіяці як основа для дальшої передрібки, 8.40 Співає Вельмонтів хор, пл., 8.50 Про плекання пуркових і пастівних буряків, 9.00 Трансм. з Каліша: репортаж, богослуження, мандрівка по музею, Репортаж із фабрик, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Ост. львівські вістки, 13.10 Фрагм. із пов. Кл. Юшоні „На згарищах", 13.30 Музика: орх., сопран, тенор; у перерві коло год. 14.00 Передача вражінь тенісів; 14.45 Для села: Огляд вистав рільних продуктів, Св. Сейдір навроя хліборобів, Із життя каліського села, 15.45 Для дітей: Справжня домашня тура, Музика з пл., 16.00 Вечерниці Білого Хреста, 16.30 Легка муз. авдиція: орх., хор ревелерсів, сопран, 16.45 Про розпорку пам'яток минулого, 17.00 Фільмовий підвечірок: Раорт, Збежховський, Гадльський, Кічала, орх., форт., Щепко і Тошко; у перерві коло год. 17.55 Хвилинка бора студій, 19.00 Трансм. з мерзу ім. Пілсудського, 19.20 Театр Уяви: „Брат віддасться брата", комедія на ки. Памята, 19.45 Популярна музика, 20.20 Програма на завтра, 20.35 21.00 Форт, 20.50 Веч. денник, 21.15 „Та йой" лег. авд., 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танц. музика з пл.

Понеділок, 16. травня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Кольоністи в Півд. Америці, Григові твори, пл., 11.40 У кольоніяльній крамниці, 12.03 Полуднева авд., 13.45 Музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 Трохи пісні, трохи слова, 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю, 16.15 Суїти у вик. орх., 16.50 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Вплив людини на природу, 17.50 „Мушкарі та хробачкарі" (перед спортовим вудкарським сезоном), 18.00 18.50 Спорт, **18.10 Заліснюймо неужитки, виг. в українській мові інж. Іван Лапчук,** 18.20 Петро Крайдер грає, пл., 18.35 Істота автентизму, літер. нарис, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Военна авд., 19.30 Суспільне й мистецьке завдання літератури, 20.00 Розр. концерт: сальон. орх., хор, сопран, тенор, два форт., у перерві коло год. 20.45 Веч. денник, Актуальна гутірка, 21.40 Літер. новини, 22.00 Орх.концерт (франц. музика), 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Вівторок, 17. травня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Як мандрував проміччик сонця, 11.40 Р. Штравс: Фрагм. із суїти „Міщанин шляхтичем" з муз. до комедії Мольєра, пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Музика з пл., у перерві в год. 14.40 Авд. ККО Чи хто любить ждати, 14.55 Біржа, 15.00 Гуморески І. Лева, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Марші, вальси в вик. орх., 16.50 19.55 Актуальна гутірка, 17.00 Найстарший осередок гірництва в Польщі, 17.15 Грає Сільвія Сербеску, рум. піяністка, 17.50 Більше світла, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Три знаки запиту, 18.20 Концерт смичк. орх., 18.40 При колисці та на гробі Г. Коморовської, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Готові гутірки з Екерманом, 19.35 Концерт орх. мандоліністів, 20.05 Веч. денник, 20.15 „Дон Хуан" оп. Моцарта з пл., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 18. травня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авд., 11.00 Для новобранців; 11.15 Для шкіл: „Могло бути нещастя", Пісеньки, 11.40 Музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Інформаційна Газетка в українській мові, **13.55 Музика з пл., Українські пісні Леонтовича, Кошиця, Лисенка, Вербицького, Людкевича,** 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" І. Лева, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Гокус, покус, домінікус" авд. для дітей, 16.00 Вчімся говорити, 16.15 Орх. концерт, 16.50 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Ідеал жінки в середньовічних часах, 17.15 Брамс: Форт. квартет оп. 26. А-дур, 17.50 Підготова дівчат до оборони краю, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 „Під італійським небом" попурі (сол., хор, орх.) з пл., 18.20 „Операція" сценарій фактів, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Найбільша справа", фрагм. із пов. Парвінського „Епій", 19.20 Спів у супр. форт., 19.35 Старий Доктор відповідає на листи, 19.50 Розр. концерт: орх., спів; у перерві в год. 20.30 Куток гумору, 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Чвертьгодина поезії, 22.05 „Калейдоскоп" легка муз. авд., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 15. травня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Військ. орх., 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Фрагм. з ком. опер; БІЛГОРОД 18.00 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Хор. 17.30 Циг. музика, 19.20 Форт., 19.55 20.00 21.00 „Лілі" оп. Герве; ВІДЕНЬ 13.00 Розр. музика, 15.25 Квартет д-моль Шуберта, 19.10 Камер. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 21.00 Фільм. музика, КОШИЦІ 17.35 Концерт хору свалявських дітей (нар. пісні), 18.00 Аверченко: „Сам себе бє, хто нечисто жие" сценка, грають члени самоосв. кружка у Сваляві, Концерт балалайк. орх., Концерт дітового хору з Неліпина (у прогр. пісні Давидовського, Лисенка); ЛЬОНДОН РЕД 18.50 19.00 „Маріяна" оп. Воласа, МІЛЯНО 17.00 19.45 Розр. музика, 21.00 22.00 „Фіор ді кампо" оп. Контеджакома; ПРАГА 16.55 Концерт солістів і орх., 19.20 Нар. капеля; РАДІО ПАРІ 19.32 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симфон. концерт; РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика, 21.30 Симф. концерт; СОФІЯ 19.30 Пісні та флет.

Понеділок, 16. травня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Форт., 19.10 Григові твори, 20.00 Оперетові мельодії; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера, БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 „Дочка полку" оп. Офенбаха, БУДАПЕШТ 18.30 19.00 Нар. пісні у супр. циг. орх., 20.10 21.00 22.00 Фільг. концерт, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. концерт, 19.10 Оп. музика, КОШИЦІ 12.10 Госп. оголош. 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 22.00 „Голоси світа", 22.10 Розр. музика, ПРАГА 19.30 20.00 21.00 22.00 „Далібор" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера, РИМ 17.15 Камер. концерт, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 „Вишневий сад" ком. Чехова, СОФІЯ 19.15 Спів.

Вівторок, 17. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Німецька оп. музика, 20.00 Орх. концерт, БІЛГОРОД 18.20 Пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Балалайк. орх., 17.00 Циг. музика, 21.15 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 13.15 21.05 Орх. концерт, 15.30 Форт., ГАМБУРГ 19.50 20.00 21.00 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Д-р Попович „Весна в Карпатах", ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.30 „Свінг мюзік" трансм. з Америки, МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, 22.15 Сольо на гітарі; ПРАГА 17.30 Югосл. пісні, 18.20 Сальон. музика, 21.20 Симфонія ч. 7 а-дур Бетовена; РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камер. музика, 21.30 22.00 23.00 Театр Уяви: „Ля мезон де Фе" драм. казка Маршанда; РИМ 21.00 22.00 23.00 Опера; СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.45 20.00 Пісеньки.

Середа, 18. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Орх. концерт, сол. спів, 21.30 Варіяції на тему російськ. нар. пісні; БІЛГОРОД 20.00 21.30 Спів, 20.30 21.00 Гумор, БУДАПЕШТ 17.00 Форт., 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Форт., сопр., 18.00 Альпейські пісні, 19.10 20.00 Шмідтові твори у вик. симф. орх., 22.30 Легка й танк. музика,ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Соната г-дур Чайковського, форт., 21.30 Концерт курантів, ДРОЙТВІЧ 22.10 „Золото Рейну" оп. Вагнера, IV. дія, 23.00 Спів сол. [illegible], КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 Концерт у честь Раппата, 22.15 Пісеньки, ПРАГА 19.00 20.00 21.00 22.00 „Лібуша" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.30 Бетовенові твори на скр. і форт., 21.00 22.00 Кабарет, РИМ 17.15 Скрипка, 19.40 Розр. музика, 21.00 Комедія Тр. Бернара, 21.40 22.00 Орг. музика, СОФІЯ 19.30 Спів, 20.00 Форт., 20.45 21.00 „Еспанська година" оп. Равеля.

БІРЖА.

Львів, 14 травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·67, 89·20, Долари американські 5·29·50, 5·27·00, Долари канад. 5·26·50—5·24·00. Фльорени гол. 294·74—293·00. Франки фр. 15·05—14·55, Франки швайцарські 121·45—120·15. Фунти англ. 26·49—26·33, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 15·00—14·00, Кор. дан. 118·25—117·00 Кор. норв. 133·08—132·10, Корони шв. 136·49—135·50. Ліри італ. 22·50—21·60, Марки фінляндські 11·71—11·25, Марки нім. 102·00 — 96·00, Тель Авів 26·20—25·95,Марки нім. срібні 112·00 — 106·00

Акції.

Банк Польський 116·50 Цукро. 34·75 Вугіль 28·00, 27·50, Ліпоп 68·50, Модрзеїв 14·00, Островець 56·00, Стараховичі 38·50, 37·50, Габербуш 49·50.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 інв. 1 ем. 81·25 серія 90·50 3 пов. інв. 1 ем. 81·50 серія 90·75 5. конверс. 70·50 прем. дол. 40·50 4 консол. 68·50

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 14 травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 2·80 зол.
молоко . . . . 16—17 сот.
(яйця копа) . . . . 3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко слаба, на яйця вдержана

ОПОВІСТКИ.

Пригадка. Пригадуємо, що Звичайні Загальні Збори Т-ва Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт відбудеться 17-го травня 1938 р. в год. 5-ій попол. в домівці УКТОДІ при вул. Потоцького ч. 48. 1083

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

МИЛА дівчина, лагідної, веселої вдачі, пристійна, ощадна, доматорка, міщанка, літ 30 — виглядом значно молодша, шукає характерного, пристійного, матеріяльно забезпеченого товариша життя до 36 літ. „Діло" „Урядничка у деканті". 1071 1-1

МЕШКАННЯ

САМІТНА жінка шукає кімнати немебльованої, комф., сонячної, з осібним входом, з цілим утриманням, при інтелігентній родині. На постійне. Адміністрація „Діла" „Емеритка". 1048 2-2

ЗАМІНЯЮ 1 кімнату з кухнею (передвоєнне комірне) на 2 кімнати з кухнею або без. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Сонячне" 3-3

ПІДПРИЄМСТВА

СТАРА репонована фірма конфекції мужеської і жіночої, торговельний центр, вироблена клієнтеля, прийме спільника. Адміністрація „Малий вклад". 1079 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТ. аплікант з півторарічною практикою шукає патрона від зараз. Зголошення слати: М-р Богдан Левицький, Dunajów п. льово. 1032 3-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Висилковий Дім біс, мануфактури і галянтерії, шукає агента християн до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

ШВАЧКИ мужеського білля тільки кваліфіковані знайдуть працю в „Базарі", Львів, Ходкевича 9. 1062 2-2

ПІДРУЧНОГО та учепика шевського прийме Стадник, Львів-Знесіння, Погодна 19. 1078 1-1

РУТИНОВАНУ машиністку прийме д-р Голубовський, Львів, Валова 11. 1082 1-1

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМЯНКА — Живець п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зелемянка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни поміркові, купелі соляна заліз. водна. Проспект на бажання. 1049 2-10

ДОРА. Першорядний пансіон „Саренка" (в українській управі) в затишному прегарному місці біля стації положений, поручає сонячні кімнати з великими верандами і з цілоденним першорядним удержанням. Ціни приступні. Студіююча молодь має знижки. 1073 1-7

КУПНО-ПРОДАЖ

ЛІКАРІ! Лікарське урядження за безцін „Хірургія", Львів, Ягайлонська 17. 1058 2-10

НАШІ СОРОЧКИ мужеські відріжняються фаховим кроєм, повною мірою і знаменитим викінченням. Льняні і оксфордові найвигідніші 4.90—5.90. „АСТРА", **фабрика білля, Львів, Сикстуська 2.** 1076 1-2

ПОВЕРХОВА нова комфортова без такси, 14 вільних літ, при трамваю, недалеко середмістя, готівкою 30.000, банк 6.000. Трансакція (Ігнат), Длугоша 1. 1075 1-3

ПОВЕРХОВА, нова, вільні літа готівкою 10.000, банк 24.000 на 25 літ. „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1075а 1-3

ПОВЕРХОВА, нова, вільні літа, солідна будова, гарне положення, готівкою 12.000, банк 17.000. „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1075б 1-3

КОМФОРТОВІ парцелі у всіх напрямах Львова по ріжних цінах „Трансакція", Длугоша 1. 1075в 1-2

ПОВЕРХОВА, нова, повнокомфортова, гарний город, без такси, 12 вільних літ, чудова околиця, екзот. готівкою 22.000, банк 14.000 „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1075г 1-7

НОВОВІДКРИТИЙ „Базар окказійних Ріжнородностей" Джевіцького — Домініканська чотири. Продає окказійно дешево: шафи, столики, крісла, годинники, патефони, плити, образи. Також античні меблі, дивани та всілякі ріжнородності. Також купує все. Тел. 285-48. 1068 1-19

ОКАЗІЯ! Продам кам'яницю комфортову з крамницями, вільні літа, близько середмістя, вклад 45.000, Львів, Зіморовича п'ять, мешкання два, телеф. 212-25. 1069 2-2

ПОЗНАНСЬКІ МАЄТКИ. Продам зараз 150 моргів — 27.000; 100 моргів 20.000; 60 моргів 15.000; 40 моргів 11.000; при новім муровані будинки, повністю живий і мертвий інвентар, засіви. Подальші ціни все обміняють. Багатий вибір. СТАНИСЛАВ СОБЧАК.Ostrzeszów, Poznańskie. (на відповідь марка). 1074 1-1

ПРОДАМ віллю з пів-моргенним городом в Гребенові. Ціна 8.000. Зголошення до „Діла" під „Нагода". 1084 1-1

ПЛАЩИКИ ДИТЯЧІ в габрадзім виборі 17.75, витяги, райтузики 1.90 та все для дітей „СЬВЯТ ДЗЄЦКА", Львів Синєгуська 2. 746 4-4

ГАЛЯНТЕРІЯ, краваєньке прикмальки поручає САБИНА СОКАЛЬ, Львів На Байки 10. 1016 3-1

РОВЕРИ бальонові і шосеві, першорядне виконання — по цінах дуже поміркованих поручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗЕНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 234-65. Продаж гуртова і детайлічна. 960 7-10

РІЖНІ

ФІЛЕТИ щодня свіжі тільки Собіського 14. Телефон 11112. 1052 2-2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші больські матеріяли. Телефон 270-25. 1070 1-2

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизніше направить українська фірма П. Карпишин у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 54-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумов., черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 55-100

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 988 4-8

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 678

ПАРАСОЛІ, танні туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Казимирівська 4. Репарації виконує негайно. 1050 2-6

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Бід. Казарні) тел. 251-68. 2143

ПОЗІР! ЛІКУВАНЦІ!

Др. Чвартацький Гр.

ординує для Купелевого Заведення в ЛЮБІНІ ВЕЛИКІМ у недугах жіночих і ревматичних. 1034 2—5

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3 Тел. 295-28.

УСУВАЄ: аномалії шкіри, зроговатіння, пігменту, волосся, бливна, дзьоби по вісні і плями. Масажі. Тривале усування морщин, жилякіи і відморожень власною методою. Тривале усування оволосіння від катафорезою. Сталі рум'янці підшкірним запусканням враски (татуування). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 792 1-10

Чому! всі хорі на пропуклину (брух) та обниження шлунка все звертаються до Фірми **Ф. ФРАЙЛІХА** Львів, Городецька ч. 35.

Це тому, що це перша і найстарша з наших земляк фірма, яка виробляє під гарантією, на підставі власного патентованого взору опаски по дуже приступній ціні. Ця фірма одержала за свою працю для добра людей найвищі відзначення — золоті медалі, дипльоми, почесний докторат та богато подяк від професорів, лікарів, священників і т. п.

Український Текстильний Склад

„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на діти: костюми, комплети та сукенки. — Камгарни на мужеські діти: одяги, матеріяли на загортки, попеліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найрізнородніших хворіб

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

це добрий засіб до управильнення шлунка, усувають запір, лагідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і гемороїдах — їх радо приймають хворі.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі

поручає по фабричних цінах

Витовд Транда

Ч.959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

Найновіші

заграничні і краєві зразки

білля (дитяче, жіноче і мужеське) хусточок, шаликів, краваток, панчіх, скарпиток і т. п.

найдешевше купите в кооперативі

„БАЗАР" Львів, Руська ч. 3.

Купуйте тільки знаної доброти

ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку, ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку, КМИНКОВІ служать доброму травленню, САРДЕЛЕВІ побуджують апетит з назвою „РОТР", бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

Смачні сніданя, обіди і вечері, добрі напитки та перекуски тільки

В РЕСТОРАНІ

М. Кузишина

Перемишль, пл. На Брамі.

ФІРМА ГЕРНЕР і Ска з вул. Гетьманської 22, ТЕПЕР

Н. Гойштайн і Л. Ляймзідер

перенеслася до ПАСАЖУ ФЕЛЛЄРІВ

1064 ч. 4. Телефон 229-82. 1-3

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza оправлена (200 картов) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa на 480 урядів зол. 2.50; на 960 урядів зол. 5.-

Тільки оголошуючись у **„ДІЛІ"** можете успішно продати, купити або заміняти реальність.

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох. перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої доставки. 806 1.50

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79. 498 22-05

Гуртова продаж хусток, шалів і блаватних товарів

Ігнатий Йосиф Марель

Львів, фурманська 14. Ч. 957 тел. 272-08.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

Виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. [illegible]ого ч. 17.

Найдешевші Меблі в українській кооперативі

АРХО

Львів, Корнятів 1. Тел.: 272-14

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотяговик, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, тел 23-... Станиславів, 3-го Мая 12.

КІР

Львів, Уєйського 6 Тел. 280-88.

Станиславів, 3-го Мая 4.

ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ.

Поручає залізні товари будівельні і меблярські окуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісничі прилади, кухонне начиння і ін. солідна обслуга — низькі ціни

ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 82.

С. Маріяш

Заведення для слюсарсько-механічного промислу та вирібня сіток всякого роду

ЛЬВІВ, ул. ГОРОДЕЦЬКА 41. 3—10 Тел. 245-...

Навіть мурин біліє вживаючи цього мила

ВАШЕ ОЧКО ГАЛИЦЬКА 1. РІГ РИНКУ

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніш...

ПЕРФУМЕРІЇ С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7, Філія КОПЕРНИКА 18, Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ДУРНО гарний дарунок.

ПАРАСОЛІ городові жіночі, мужеські і дитячі... **даром** з найтривкіших... туніків і найновіших взорів — першорядна вирібня парасолів **„СІКО"** Sixer і ... віддавна відома фірма ... Львів, Легіонів 29 — з пасажі ... зараз біля „Орбісу" — всякі ... і покриття виконує прецизійно ... задурно. — Увага на власти... і число дому.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винайм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. ...

За редакцію відповідає Олександер Костик.

Видає Видавнича Спілка „Діло".

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.